NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

LETO IX

ŠTEVILKA 76

JUNIJ 1981

6. SEJA OK ZKS VRHNIKA

Odprtost, kritičnost in realnost pri ocenjevanju

šesti seji občinske konference ZKS Vrhnika 8. junija so po-ljeno razpravljali in ocenili gospodarske politične in var-ne razmere v občini. Razlogi, zaradi katerih so o tem raz-jali, izhajajo iz sklepov 20. seje CK ZKJ in sej predsedstva KS, ki so obravnavali naloge Zveze komunistov po kosov- dogodkih, kakor tudi iz obveze in potrebe, da se v luči teh odkov oceni razmere tudi v lastnem okolju ter da na tej pod-komunisti začrtajo smeri konkretnih akcij in sprejmejo kon-e ukrepe tudi za uresničevanje programskih usmeritev za vanje Zveze komunistov v naši občini. V njih smo namreč sali, da mora biti v vseh osnovnih organizacijah in organih protno ocenjevanje družbenoekonomskih in družbenopoli-n razmer naša stalna praksa, pri čemer se je zlasti treba bolj čno spopadati z vsemi negativnimi pojavi, ki so v nasprotju litiko gospodarske stabilizacije in razvojnih usmeritev ter pati zoper nosilce teh negativnih pojavov in kršitelje dogo-ne politike.

je sekretar občinskega teja OK ZKS Jože Perpar v ni razpravi opredeljeval ne-e elemente za tako oceno, ed drugim poudaril: »Ob tej znosti je potrebno poudariti, zkušnja dogodkov tudi na ovem v naših razmerah na-je, da moramo biti pri oce-kar najbolj odprti, kritični in i in ne smemo prikrivati in ljati resničnih dejstev ali evati stvari. Edino to nam avlja popoln pregled nad nskim stanjem, dejanskim ložen jem ljudi in pravo na-problemov.«

Komite OK ZKS je v pripravah na 6. sejo OK organiziral 8 azgovorov s sekretarji osnovnih organizacij ZKS in člani OK. e v začetku meseca maja pa je organiziral tudi seminar za se-retarje oziroma vodstva osnovnih organizacij ZKS. Tako se-inar kot kasnejši razgovori so bili usmerjeni k obravnavanju edanjih aktualnih problemov in k opredeljevanju neposrednih alog zveze komunistov, kot so:

— gospodarski položaj OZD v prvih mesecih letošnjega ta in problemi na področju razvoja šolstva in komunalnega spodarstva
— razvoj in utrjevanje sistema SLO in DS (zaključne aktiv-osti v akciji NNNP 80/81),
— priprave na 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije,
— položaj mladih in aktivnost ZSMS ter naloge ZK,
— kadrovske priprave na volitve v organe ZK in druge DPO v delegatske skupščine.

Poleg teh nalog so se na omenjenih razgovorih lotevali tudi rugih, ki so se pojavile na novo in seveda tudi z vsemi tistimi, s aterimi se ukvarjamo v ZK že dalj časa.

speva k pozitivnemu vzdušju delovnih ljudi in občanov, da bi namenili dodatna sredstva iz dohodka za reševanje komunalnih problemov. Če pa pri tem tudi ni odnosa do prevzetih obveznosti, do kvalitete opravljenega dela, pa se politično razpoloženje med ljudmi še nadalje poslabšuje.

Poudariti pa je tudi treba, da je tudi naš odnos, da bi hitreje reševali probleme na tem področju, prav tako neustrezen. Smo pred volitvami v organe SKIS, v kateri mora postati mesto samoupravnega dogovarjanja pri

Ob zaključku pa je poudaril: »Ne sme biti člana ZK, ki ne bi imel naloge oziroma, ki ne bi bil kjerkoli politično in delovno aktiven. Treba je končno zaostriti vprašanje dela in odgovornosti vsakega člana ZK. Zato morajo vse osnovne organizacije v kadrovskih pripravah na volitve pregledati tudi zadolžitve vseh svojih članov in od njih zahtevati poročilo o svojem dosedanjem delu in aktivnosti ter nato ustrezno ukrepati.«

Na konferenci so sprejeli zaključek, da morajo v vseh osnovnih organizacijah najkasneje do 19. junija izdelati varnostno politične ocene. Dogovorili so se tudi, da bo naslednja seja občinske konference v začetku junija.

Ker na predlog Programskih usmeritev za delo občinske organizacije ZKS ni bilo dodatnih pripomb, so člani konference sprejeli Programske usmeritve.

V novem bloku v Borovnici je 26 stanovanj. Od tega je 12 solidarnostnih, med katerimi so bila tri zgrajena iz srestev skupnosti invalidsko pokojninskega zavarovanja in so se vanje vselili upokojenci. 6 je etažnih lastnikov, 8 stanovanj pa so kupile organizacije združenega dela za svoje delavce. Kvadratni meter stanovanja je stal 19.000 din, seveda pa je v tej ceni tudi zunanja ureditev soseske.

OCENA STANJA NA PODROČJU CESTNEGA GOSPODARSTVA V OBČINI VRHNIKA

V cestno gospodarstvo veliko vložili

Za vrhniško občino je značilno, da je razdeljena s cestami magistralnega, regionalnega in lokalnega pomena, od katerih je cesta Ljubljana — Vrhnika magistralna, Horjul — Borovnica — Podpeč regionalna. Omenjeni cesti sta v upravljanju republiške skupnosti za ceste.

Na območju občine je 145 km lokalnih cest, od katerih je 82 km makadamskih in 63 km v asfaltni izvedbi s povprečno širino 4 m.

Za preteklo srednjeročno obdobje je značilno, da je bila intenziteta gradnje oziroma asfaltiranje cest zelo velika predvsem zaradi dokaj ugodnih kreditnih pogojev. Vzdrževanje cest in objektov je potekalo v minimalnem obsegu, ki je zagotavljal skrajno minimalen standard cestnega prometa. Vzdrževalne akcije so bile organizirane le na dogovorjenih cestnih odsekih, vendar v manjšem obsegu.

Zaradi zaostajanja na področju cestnega vzdrževanja je sedaj pred nami pomembna in odgovorna naloga, ker bo potrebno izvršiti sanacije makadamskih cest v dolžini cca 120 km, 7.500 kvad. m asfaltnih cestišč in 160 cestnih propustov ter 200 m opornih zidov.

Glede na to, da je cestno gospodarstvo sestavni del gospodarskega razvoja, je nujen predpogoj za razvoj le-tega, ter povezan s prihodom in odhodom z delovnega mesta, moramo v tem obdobju razrešiti tudi to problematiko.

V preteklem srednjeročnem obdobju 1976 — 1980 so bila investicijska vlaganja na področju cestnega gospodarstva usmerjena na naslednja področja:

Zap. št.	Investicije	Leto	Vrednost 000 din
1.	izgradnja mostu čez Podlipščico na regionalni cesti Vrhnika—Horjul	1976	1.040
2.	asfaltiranje cest v KS Drenov grič	1978	1.610
3.	asfaltiranje ceste Verd—žel. postaja	1978	1.241
4.	modernizacija ceste Podčelo—Podlipa	1979	12.251
5.	asfaltiranje ceste Laze	1979	1.300
6.	asfaltiranje ceste Niževec—Zabočevo	1979	802
7.	asfaltiranje ceste Borovnica—Podgora	1979	1.005
8.	asfaltiranje cest v KS Dragomer	1980	7.500
9.	izgradnja ceste Log—šola Log v makadamu	1980	2.500
10.	asfaltiranje ceste v KS Log	1980	8.786
11.	asfaltiranje ceste Breg—Pako	1980	1.858
12.	modernizacija ceste Zaplana	1980	5.170
13.	modernizacija cest v KS Ligojna	1980	6.061
14.	asfaltiranje cestnega odseka KS Drenov grič	1980	1.802
15.	izgradnja mostu čez Podlipščico	1980	4.102
16.	asfaltiranje ceste v KS Vrhnika	1980	680
	Skupaj:		57.708

Most v Podlipi je končan in čaka še na uporabno dovoljenje.

Sredstva za realizacijo navedenih nalog so prispevali: SKIS Vrhnika, SO Vrhnika, OZD v občini, krediti SKB, občani s prostovoljnim delom in samoprispevki.

V preteklem obdobju je bil izvršen tudi obseg cestno vzdrževalne službe in zimske službe v skupni vrednosti 11,396.000 din. Tako da znašajo skupna evidentirana sredstva v cestno gospodarstvo za obdobje 1976 — 1980 skupaj 69,104.000 din.

Zaradi izvršenih vlaganj v preteklem obdobju bomo morali sedaj in v prihodnje za najeta posojila odplačati anuitete v višini 16,744.000 din (1981 — 1985).

Glede na realizirane naloge smatramo, da je bil plan na področju vlaganj v cestno gospodarstvo presežen, ker smo izvršili skoraj vse primarne cestne povezave z občinskim središčem, razen odseka Bevke — Blatna Brezovica, ki je predviden za realizacijo v letu 1985.

Pri ocenjevanju vlaganj v cestno mrežo moramo upoštevati tudi dejstvo, da so bile le-te zgrajene na slabšem nosilnem terenu, ki je pogojeval večje debeline tamponov in utrjevanje terena.

OCENA ZA OBDOBJE 1981 — 1985

Zaostreni pogoji kreditiranja investicij so v komunalnem gospodarstvu povzročili velike težave še posebno na področju vlaganj v ceste, ker predvidevamo, da za novo gradnjo v tej petletki ne bo na voljo kreditnih sredstev.

Vsi navedeni razlogi ter zelo slabo stanje na finančnem področju nam v prihodnosti ne zagotavljajo niti normalnega rednega letnega in zimskega vzdrževanja. Prihodki od prodanih goriv in cestnih taks ter zmanjšana poraba goriv in maziv ne dajejo možnosti zadovoljivega opravljanja vzdrževanja, saj smo v letu 1980 iz navedenih virov zbrali 4,100.000 din, stroški zimske službe za leto 1980-81 pa znašajo 4,350.000 din, kar pomeni, da smo sredstva za leto 1981 že v celoti porabili.

Ker akcija pristopa k Samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev še poteka, je Skupščina SKIS na svoji 9. redni seji

11. 6. 1981 sprejela naslednje sklepe:

1. Skupščina SKIS Vrhnika daje pobudo SO Vrhnika in družbenopolitičnim organizacijam, da se akcija glede uvedbe 1 % prispevka iz dohodka (osnova BOD) nadaljuje, ker je omenjeni vir nujen predpogoj za realizacijo najnujnejšega programa srednjeročnega plana 1981—1985 za področje izgradnje in vzdrževanja komunalnih naprav kolektivne rabe.
2. Skupščina SKIS Vrhnika daje pobudo Izvršnemu svetu SO Vrhnika, da sklene z Izvršnim svetom mesta Ljubljane dogovor o združevanju sredstev za vzdrževanje kolektivnih komunalnih naprav v višini 0,55 % iz dohodka (osnova BOD) za delavce zaposlene izven občine Vrhnika. Na osnovi dogovora skleneta SKIS Vrhnika in Zveza komunalnih skupnosti ljubljanskih občin ustrezen Samoupravni sporazum.
3. V primeru uspešne sklenitve omenjenega Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev se ustrezno korigira odstotek sprejetega Samoupravnega sporazuma v občini.
4. Skupščini SO Vrhnika se predlaga, da po svojih delegacijah v Zboru združenega dela in Zboru občin SRS predlaga sistemsko ureditev združevanja sredstev za financiranje dela komunalnih potreb po prebivališču delavcev.

Ker so krpanje vdornih jam, obnova vertikalne in horizontalne cestne prometne signalizacije ter zamenjava prometnih znakov poleg odplačevanja anuitet nujno, smo se znašli v zelo težkem in nerešljivem položaju. Če hočemo nadalje izvrševati nujne vzdrževalne naloge in zimsko službo, je nujno zagotoviti dodatni vir financiranja v obliki prispevka iz dohodka, kar je v ostalih občinah postal že običaj.

Skupščina SKIS je iz navedenih razlogov predlagala združevanje sredstev OZD na področju občine Vrhnika za izgradnjo in vzdrževanje komunalnih naprav kolektivne rabe v višini 1 % iz dohodka na osnovi BOD-a. Enak sporazum bomo ponudili tudi za zaposlene delavce izven naše občine.

FRANJO MODRIJAN

nadaljevanju, ko je govoril o šnem poslovanju naših or-zacij združenega dela, je , da mora biti naša pozor-tudi vnaprej usmerjena k tavljanju permanentne vodnje in k uspešnemu go-arjenju v OZD na področju odarstva; na področju šne in skupne porabe pa tako k maksimalni racionali-ji pri porabi sredstev in h kar ji učinkovitosti pri izvaja-programov.

taknil se je tudi planskih mentov za obdobje -85 in poudaril, da razpo-vi podatki kažejo, da je zlasti ajevnih skupnostih delo na področju nekoliko zaostalo vsi plani še niso dovolj us-ni z realnimi možnostmi.

OK ZKS smo ob koncu lan-a leta sprejeli oceno razmer področju komunalnega go-arstva in vrsto dobrih in za-ločih sklepov. Ugotavljamo a ni zadosti volje za njihovo še uresničevanje. Res je, o težave v zvezi z zagotav-em finančnih virov za po-vseh predvidenih potreb, a je tudi, da je bilo šele s su-avdacijo ugotovljeno, da unana dela na vrsti investi-ih objektov niso bila opravl-. To prav gotovo ne pri-

reševanju komunalnih problemov. Vendar kljub urgencam ni bilo doslej predlogov ne iz KS ne iz OZD. Hkrati pa kritiziramo izvršni svet, da se preveč vtika na področja, ki so samoupravno organizirana.

Komite je podprl sklepe IS, da se objektivno ocenijo razmere v Komunalnem podjetju Vrhnika in ugotovi odgovornost za nastale razmere, pri tem pa tudi odgovornost vseh ostalih dejavnikov — upravni organi, izvršni svet, strokovna služba SKIS, Zavod za načrtovanje.

Komunisti, ki delujejo na tem področju, naj takoj pregledajo še sprejete sklepe in dogovore za delo komunistov, komite pa bo posredoval ustrezno poročilo in oceno tudi OK oziroma celotnemu članstvu ZK v občini. Šele na podlagi ocene razmer in ugotovljene odgovornosti se bo ZK lahko odgovorno opredeljevala glede nadaljnje podpore članom ZK pri opravljanju odgovornih funkcij oziroma delovnih dolžnosti je dejal Jože Perpar.«

V nadaljevanju je spregovoril o aktivnosti osnovnih organizacij in opozoril tudi na najzahtevnejšo sedanjo nalogo. To je na priprave na volitve delegatov in delegacij, volitve v organe družbenopolitičnih organizacij in še posebej v ZK.

POROČILO IO SKLADA ZA GRADNJO ŠOL IN VVZ OBČINE VRHNIKA

Zvonca bosta zazvonila

Šoli na Logu in v Borovnici bosta po predvideni dinamiki gradnje končani 30. avgusta oziroma konec julija. Učenci bodo tako pravočasno zasedli klopi v novih učilnicah, v izpraznjenih prostorih stare šole Log in delno v šoli Borovnica pa bodo z adaptacijo pridobljeni prostori za vzgojnovarstvene ustanove.

Izvršni odbor sklada za gradnjo šol in vzgojnovarstvenih objektov se je kot operativni organ skupščine sklada v času gradnje objektov na Logu in Borovnici srečeval z različnimi problemi. Da bi, realizirali del svojega delovnega programa oziroma programa, za katerega smo se skupno dogovorili na problemski konferenci leta 1979. Primarna naloga sta bila dva šolska objekta. In v jeseni leta 1979 je bila pridobljena tehnična dokumentacija, ki je skupno z investicijskim programom in zagotovitvijo finančnih sredstev omogočila pričetek del.

V decembru 1979 so bila zagotovljena finančna sredstva v višini 55.800.000 din za objekt v Borovnici, podpisana pogodba z izvajalcem del SGP Grosuplje in dela so se pričela.

Podpisana pogodba z izvajalcem del SGP Grosuplje za objekt šole Log (I. faza) v januarju 1980 je zaradi zakona o gradnji negospodarskih objektov zahtevala spremembo finančne konstrukcije. Po zagotovitvi finančnih sredstev v višini 85.843.795 je bil z izvajalcem del podpisan aneks k osnovni pogodbi. Pridobljeno je bilo gradbeno dovoljenje in naredili so pripravljalna zemljiška dela. Pričetek gradbenih del je bil v mesecu maju.

Izvršni odbor sklada je predhodno za oba objekta pridobil tehnično dokumentacijo.

Izvršni odbor sklada je za oba objekta oddal kompletno inženirink dejavnost delovnim organizacijam:

— Inženiring biro Elektroprojekt, za objekt šole Borovnica;

— Zavod za načrtovanje iz Vrhnike, za objekt šole Log-Dragomer.

Za pridobitev finančnih sredstev Ljubljanske banke sta Inženiringa izdelala investicijski elaborat in strukturo stroškov; v elaboratih je podana v tabeli I.

ŠOLA LOG

Dela na objektu po predhodnih pripravljalnih delih in odstranitvi električnega visokonapetostnega omrežja so potekala po predvideni mesečni dinamiki. Po planu bi morali objekt pokriti v mesecu decembru, vendar pa je neugodno vreme in predčasna huda zima preprečila pokritje objekta. Delo v zgradbi so se nemoteno odvijala in objekt je bil pokrit v mesecu marcu. Dinamika del ni bila vprašljiva in objekt bo zaključen do konca avgusta, kar zagotavlja izvajalec in tudi ogled v mesecu maju je pokazal, da dela dobro napredujejo in so v zaključni fazi.

Tehnična dokumentacija s popisom opreme in materiala je pokazala, da so bila odstopanja med dokumentacijo GPD in PZI zaradi česar je prišlo do več del pri obrtniških delih. Inženiring je v svojem pregledu stroškov ugotovi manjkajoča sredstva v višini 6.000.000 din. Omenjena sredstva so izraz podražitve nad planirano, več dela pri obrtniških delih so odstopanja med popisi objekta PGD in PZI.

V decembru mesecu 1980 so bile podpisane pogodbe za šolsko in kuhinjsko opremo ter opremo za telovadnico.

Nepodpisani del, glede na strukturo investicijskega programa, so dela za zunanjo ureditev, za kar bo Inženiring pridobil ponudbe v mesecu juniju. Predvidena dela so po programu predvidena v višini 5.919.363 din.

Vse do sedaj podpisane pogodbe so v skupnem znesku do 12. 6. znašale 77.052.363 din.

ŠOLA BOROVNICA

Pričetek pripravljalnih del je bil v mesecu decembru 1979 in z gradbenimi deli je izvajalec pričel 15. januarja 1980. Planirani pogodbeni rok zaključitev del na objektu je bil 15. 6. 1981. Dela na objektu so nemoteno potekala po mesečni dinamiki do septembra meseca. Težave ki so nastale, so bile posledica neizdelanih detajlov izvedbe dokumentacije, ki jih je izvajalec zahteval za posamezno delo. (Objekt je glede na tehnologijo gradnje pri posameznih delih bolj težaven in pri izvajalcih zahteva več detaljnih načrtov); nepravočasno pridobljeni material za kritino, zamenjava subizvajalca za kleparsko-krovska dela, zaradi česar se je dinamika za pokritje objekta prenašala iz meseca v mesec, dokler nista neugodno vreme in huda zima preprečila pokritje objekta. Objekt je bil pokrit v mesecu marcu, kljub temu pa so ostala gradbena in instalacijska dela potekala. Po pokritju objekta se je pri pregledu manjkajočih del ugotovilo, da je potrebno zastaviti pri izvajalcu vse sile, da bo objekt predan pravočasno v uporabo z delno prekoračitvijo planiranega roka. Razgovori z izvajalci so to potrdili in zadnji ogled objekta v mesecu maju je pokazal, da so dela v zaključni fazi ter da bodo predvidoma končana v mesecu juliju.

Tehnična dokumentacija s popisom opreme in materiala je pokazala, da je bila razlika med popisom v projektu PGD in projektom PZI. Popis opreme in materiala po dokumentaciji PGD je bil osnova za iskanje ponudb in manjkakoči material v pogodbah ni bil zajet, ker je izraz za več dela.

Pri objektu so nastala tudi dodatna dela, ki v projektnih rešitvah niso bila zajeta in so se pokazala kor neskladna za funkcijsko zaključitev.

Podražitev, nad planirano 15%, kolikor je zajeta v investicijskem programu, je bila tudi na tem objektu izraz potrebe po dodatnih sredstvih.

Inženiring je v svojem pregledu stroškov ugotovil manjkajoča sredstva v višini 16.000.000 din.

— Omenjena sredstva so izraz podražitve nad planirano in v znesku po pregledu Inženiringa in izvajalca znaša 10.115.346 din.

— Dela, ki izhajajo iz manjkajočega popisa po objektu (armatura, zasteklitev, kleparska dela, instalacijska dela, mizarska dela) in dodatna dela (zasipavanje, greznica, kanalizacija, itd.), po pregledu Inženiringa in izvajalca znaša 9.191.617 din.

V decembru 1980 so bile podpisane pogodbe za šolsko in kuhinjsko opremo ter opremo telovadnice in v mesecu maju pogodba za konstrukcijo in zasteklitev prizidka v pritličju objekta ter za tovorno dvigalo v znesku 498.169 din.

Do 15. 5. 1981 so bile podpisane pogodbe v znesku 50.284.887 din.

Tabela I.

Struktura stroškov v investicijskem elaboratu

Dela	Šola Log	Šola Borovnica
1. Gradbena, obrtniška in instalacijska dela	51,937.635	37,898.450
2. Zunanja ureditev	5,919.363	2,782.608
3. Oprema	6,207.619	2,295.652
4. Zaklonišče	—	4,848.695
5. Nepredvidena dela	2,892.852	—
6. Podražitve	12,567.730	7,174.595
7. Inženiring	800.000	800.000
Skupaj objekti	80,325.199	55,800.000
8. Tehnična dokumentacija	1,940.000	1,030.000
9. Ostalo (odkup in priprava zemljišča)	3,578.596	
Investicijske vrednosti	85,843.795	

Iz tabele I. je razvidna investicijska vrednost za posamezni objekt. Ta vrednost je bila podana v investicijskem programu v katerem je bila za šolo Log predvidena 19,9-odstotna podražitev za šolo Borovnica 15-odstotna podražitev.

V tabeli so za šolo Borovnica posebej prikazani stroški zaklonišča (delno), medtem ko so za šolo Log zajeti v vsoto za gradbeno-obrtniška dela.

Tehnična dokumentacija za šolo Borovnica v investicijskem gramu ni bila zajeta, ker je bila že plačana pred izdelavo progra zato stroške prikazujemo posebej.

Izvršni odbor je že po informacijah o povečanju investicije razp ljal v decembru 1980, vendar je zahteval dokončne podatke, k bodo usklajeni z izvajalci del, kar je bilo izvršeno konec aprila 198 dodatnih sredstvih je razpravljal izvršni svet SO Vrhnika ter sp oceno, da je možno oba objekta dokončati z združitvijo vseh ra ložljivih sredstev na področju šolstva in otroškega varstva in z n jem premostitvenega kredita pri Ljubljanski banki. Tako oblik predlog je šel v razpravo v združeno delo in bil nato na skupšč SIS v mesecu maju sprejet.

Razprave v združenem delu in nato na skupščinah SIS so pok le, da delavci, oz. delegati niso bili ustrezno informirani; v razpr so se pojavljale nejasnosti in celo dezinformacije. Prav to je bil g vzrok, da so delegati na skupščini sklada za gradnjo šol in VVZ s jeli sklep, da izvršni odbor pripravi celovito informacijo o svojem in problematiki gradnje šol na Logu in v Borovnici in jo posreduje čanom Vrhnike v občinskem glasilu SZDL »Naš časopis«.

Današnje poročilo je del informacij, ki jih podajamo občanom, bomo nadaljevali pri izdelavi analiz in v kolovdacijskem zaklju

Izvršni odbor je 6. 6. sprejel sklep o podpisu aneksa št. 60 z izva cem SGP Grosuplje v znesku 10.115.346 din (za podražitev) in s o podpisu aneksa z izvajalcem v znesku 9.191.617 din (za dodatn več dela) s konstrukcijo zagotovitve finančnih sredstev. Aneksi s obojestransko podpisani 10. 6. 1981 pri izvajalcu del v Grosupl

Oba objekta si je ogledal tudi Izvršni svet SO Vrhnika in glede košnosti, katere informacije potekajo med občani, za objekt v Bo nici podal mišljenje, da se objektu glede tehnologije gradnje in i gradbenega materiala delno razlikujeta, da pa kakršnekoli razko sti ni.

Tehnični okvirni podatki za objekta so razvidni iz tabele II.

Tabela II.

	Log	Borov
1. Skupni večnamenski prostor (jedilnica)	240 m²	240
2. telovadnica — velika	600 m²	612
3. telovadnica — mala	180 m²	120
4. prostori za pouk, komunikacije, zaklonišče in drugo	2720 m²	2376
Skupno	3740 m²	3348
Pridobljenih učilnic	14	

Vsi skupni funkcionalni prostori: telovadnica, večnamenski pro kotlovnica, kuhinja je v obeh objektih predvidena za normativ učencev, kar je skladno s sklepi UO sklada in z danimi projekti nalogami.

S tem bodo večnamenski prostori služili krajanom za kultur portno delovanje.

Ocenjena investicijska vrednost z dodatnimi sredstvi (brez zem ča) je za objekta sledeča:

šola Log 88.265.199 din

šola Borovnica 72.830.00 din

Z dograditvijo obeh osnovnošolskih objektov bod sproščeni prostori tudi za vzgojnovarstvene potrebe Tako bo lahko v organizirano varstvo vključenih še ve otrok, ki nas bodo podobno kot zgovorno kaže naša foto grafija z njihove razstave še velikokrat razveselili.

Ocenjena investicijska vrednost za ograjeni kv. m neto povr objekta s funkcionalno opremo znaša:

šola Log 88.265.199 din — 3740 kv. m = 23.000 din

šola Borovnica 72.830.000 din — 3348 kv. m = 21.753 din

Točne analize glede investicije bodo dane po izdelavi vseh izm finančnih obračunov za posamezna dela.

V objektu šole Log so že predvidene skupne instalacije in kap tete kotlarne za II. fazo izgradnje.

Za 440 kv. m šolske površine v objektu Borovnica se kot komp zacija investicije prenese na zunanje šolske objekte in je obveza jevne skupnosti Borovnica, da prične izvajati dela in zbiranje srec na osnovi samoupravnega sporazuma med KS Borovnico in T na področju krajevne skupnosti, sklenjenega v letu 1975.

Za realizacijo šolskih objektov v Logu-Dragomer in Borovnici imeli naši učenci in učitelji boljše pogoje za nemoten razvoj njiho programa na področju šolstva. Laže se bo tudi realiziral celodn pouk na šoli Borovnica.

Z otvoritvijo šolskih objektov v septembru mesecu bo realiz velik program s področja šolstva, saj do sedaj vložena sredstva v ske objekte dosegajo vrednost preko 200.000.000 din.

Naloga IO sklada je v prihodnosti, da aktivira vse sile za realiz objektov VVZ po programu, ki je bil sprejet na skupščini otroš varstva 1981.

Izvršni odbor sklada za gradnjo šol

KLJUB DOBRIM PRIPRAVAM ZA LAS ZGREŠILI SAMOPRISPEVEK V KRAJEVNI SKUPNOSTI VRHNIKA

Mlačneži so pokopali samoprispevek

Za uvedbo prvega samoprispevka v krajevni skupnosti Vrhnika je zmanjkalo samo 2,15 odstotka pritrdilnih glasov. Od skupaj 4491 krajanov vpisanih v volilni imenik, jih je na volišče prišlo 82 odstotkov. Za uvedbo krajevnega samoprispevka je glasovalo 2097 ali 47,85 odstotka volilnih upravičencev. Proti je glasovalo 1428 krajanov, neveljavnih je bilo 78 glasovnic. Glasovanja pa se ni udeležilo 785 krajanov.

Če nekoliko podrobneje pogledamo te številke, ugotovimo, da se je 68 odstotkov tistih krajanov, ki so prišli na volišče, odločilo za uvedbo krajevnega samoprispevka. Vendar je bilo to premalo. Glavno krivdo za neuspeh lahko najdemo predvsem pri tistih, ki niso prišli na volišče, ki tako niso izrazili svoje volje in s tem najbrž posredno povzročili, da je za las zmanjkalo pritrdilnih glasov.

Tisti, ki so vestno izpolnili dolžnost do svojega kraja, želeli in imeli lep namen, da tudi sami prispevajo nekaj za ureditev svojega kraja, se lahko kar upravičeno hudujejo na »omahljivce«, ki se kljub zvoku godbe in kombiju, ki je z zvočniki na strehi krožil po Vrhniki in pozival krajane na volišča, niso »spomnili«, da morajo na volišče. Med njimi so tudi člani zveze komunistov. Marsikdo, predvsem tisti krajani, ki hočejo imeti bolj urejeno krajevno skupnost, še kar ne morejo verjeti, kako je mogoče, da je krajevni komunalni program padel v vodo.

Ker se na referendumu kljub temeljitim pripravam, popolni obveščenosti krajanov in številnim razpravam na zborih krajanov, ki so bili v dneh pred referendumom izredno dobro obiskani, niso odločili za samoprispevek bo precej vrhniških ulic ostalo brez asfalta, dobrega kanalizacijskega omrežja, razsvetljave itd. Torej brez tistega, kar krajani najbolj potrebujejo in nad čemer najbolj negodujejo najbrž ravno tisti, ki so glasovali proti ali niso niti prišli na volišče.

Po besedah predsednika volilne komisije Pavleta Dobrovoljca so se z dobro udeležbo izkazali pripadniki JLA, ki živijo na Vrhniki. Čeprav so bili nekateri na terenu, so vseeno izpolnili svojo krajansko dolžnost in poslali izpolnjene glasovnice. Če bi še tisti »pozabljivci« s tako polno mero odgovornosti ravnali tako, bi v petih letih Vrhnika imela precej drugačno podobo.

Kljub temu pa s prve ocene referenduma vendarle ohrabrujoče. Na svetu ZK v krajevni skupnosti pravijo, da jim pred dobrim letom nedvomno ne bi uspelo zagotoviti tako številne udeležbe. V pripravah je sodelovalo veliko krajanov. Vsi organi v krajevni skupnosti in tudi občinski so se močno angažirali in resnično dobro pripravili akcijo. Temu ne more nihče oporekati, zato ne bodo vrgli »puške v koruzo«.

Nadaljevali bodo po utečeni poti in poskušali k delu pritegniti resnično vse krajane.

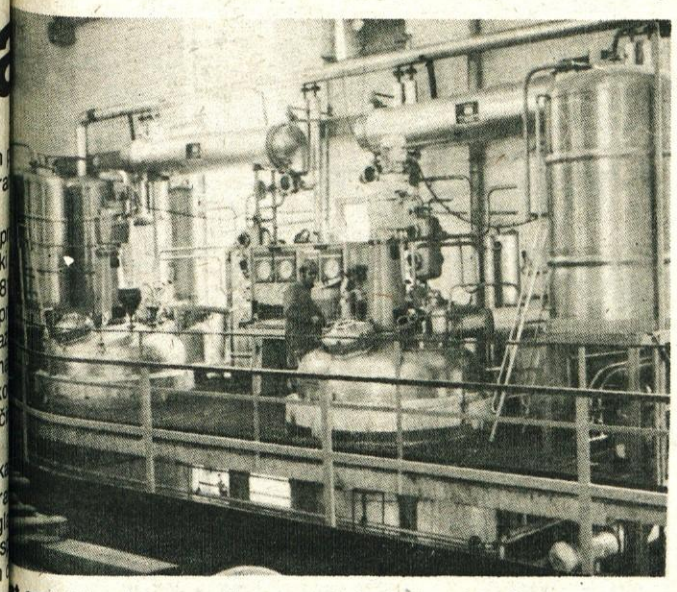

t smol imajo opremljen s sodobnimi reaktorji

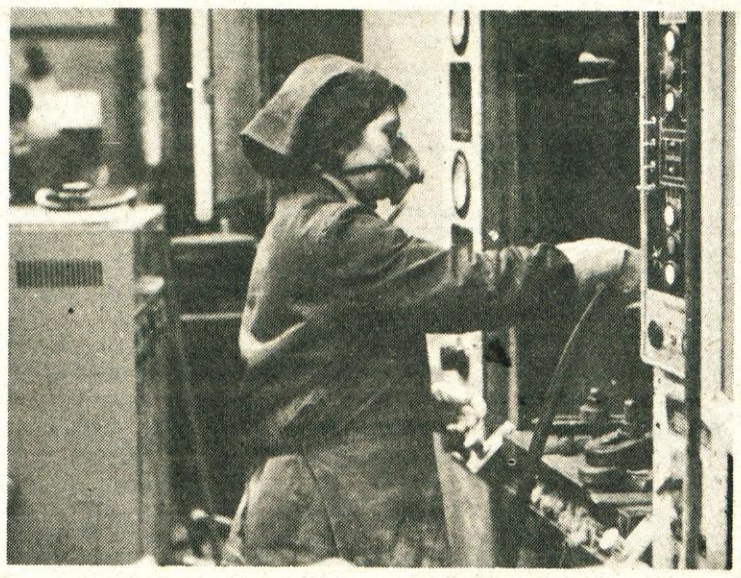

Stiskanje izdelkov iz steklenih vlaken je zdravju lahko tudi škodljivo, zato pri delu zmeraj uporabljajo osebna zaščitna sredstva

Uredili so si sodoben obrat družbene prehrane

FENOLIT NAJVEČJI PROIZVAJALEC SINTETIČNIH SMOL V JUGOSLAVIJI

zredno uspešno prebrodili najtežje leto v zgodovini Fenolita

enda je kar najbolj prav, da takoj povemo, da imamo v občini no pomembno delovno organizacijo, ki se ponaša s slove- prvega v Jugoslaviji. Vsi najbrž le ne veste, da je Donitov Fenolit največji proizvajalec sintetičnih smol, na drugo to pa jih uvršča proizvodnja bakelita. Če to dejstvo posplo- o in skromno, tako kot so kar preveč skromni »Fenolitovci«, mo, predstavlja s proizvodnim programom sintetičnih smol, plastov in predelavo duroplastov srednje veliko tovarno, ki delom, prizadevanjem in uspehi našla svoje mesto v gospo- tvu Slovenije in Jugoslavije. Proizvodnje mnogih tovarn m cele Jugoslavije so vezane na proizvodnjo Fenolita.

o pa so dosegli v kratkih 28. Kronist je zapisal: »Doli- okrožena s treh strani z bo- mi gozdovi, v kateri se skriva Borovnica, je že pred vojno a tri »žage«, ki so bile last tnikov. Lesa za predelavo je bližnji in daljnji okolici do- Zato so takoj po vojni začeli adnjo tovarne za predelavo in izdelavo lesnih izdelkov.

arno, ki se je iz leta v leto ši- n večala svojo proizvodnjo, je prišel človek, ki je začel razmišljati, kako koristno uporabiti »odpadke«, ki ostajajo pri predelavi lesa, predvsem žagovino oziroma lesno moko. Leta 1953 je svojo zamisel, da bi v teh obratih ustanovil delovno enoto za proizvodnjo bakelitne mase, za katero se med drugimi surovinami uporablja tudi lesna moka, predložil vodstvu podjetja, ki je idejo podprlo in odstopilo majhen prostor v svojih obratih za delo omenjene enote.

Ni nam potrebno posebej poudarjati, da je pobudnik in ustanovitelj te enote znan partizanski borec in med vojno organizator partizanske tiskarne na Gorenjskem, tovariš EDO BREGAR-DON. Takoj je okrog sebe zbral peščico ljudi in začel z delom. Tako kot pri vsakem začetnem delu tudi tu ni šlo gladko. Začeli so v majhnem prostoru, sredstva so izdelali doma, kuhali so smolo v navadnih loncih celo doma na štedilniku, vendar niso omagali.

Samo tak, kakršen je bil DON, vztrajen in nepopustljiv, in njegovi sodelavci, so v kratkem času uspeli izdelati kvalitetno bakelitno maso, za katero je kmalu povpraševanje postalo večje kot so bile zmogljivosti za proizvodnjo. Ugodna prodaja je tako omogočila, da se je enota hitro razvijala in stalno povečevala izbiro svojih proizvodov.

Nabavili so dve stari stiskalnici in začeli stiskati bakelitne pokrovčke za tovarni ILIRIJA in LEK v Ljubljani.

Obseg proizvodnje se je iz leta v leto večal in proizvodni prostori postajajo pretesni. Tako začne ta majhen kolektiv razmišljati o preselitvi. Izbrali so staro žago na Bregu in se po šestih letih gospodarskega delovanja selijo v nove prostore. Z lokacijskega aspekta je bil ta prostor ugodnejši, v pogledu možnosti širjenja kakor tudi v prometnem oziru. Te prostore je enota prilagodila svojemu namenu gospodarskega delovanja in se tu naprej razvijala. To so bila leta velikih izkušenj za tako mlad kolektiv. Težav ni manjkalo, vendar so jih pridni člani tega kolektiva vztrajno in počasi premagovali.«

Razvojna pot njihovega dela je tipičen primer tistih podjetij, ki so pričela svojo razvojno pot res od vsega začetka in na novo.

Že po desetih letih je pionir Fenolita Edo Bregar — Don zgoščeno dejal: »Če bi začeli govoriti o delu kolektiva, in to prav našega kolektiva, je treba omeniti razvojno pot — doslej in na podlagi določenih misli tudi začrtati razvojno pot.« Ideja jih je preko številnih čeri pripeljala do cilja. Ne, še jih vodi k cilju, saj je cilj vedno nov, vedno večji. Hočejo še več. In to je razvoj.

Ravno, ko smo se pogovarjali s sedanjim direktorjem Urošem Valantom, je imel veliko opraviti okrog priprav na nove investicije. Začeli so z realizacijo projekta za povečano proizvodnjo termoizolacijskih smol, kar pomeni tudi vključitev v prizadevanja za prestrukturiranje gospodarstva. Že sedaj so proizvedli 4000 ton termoizolacijskih smol letno. Z izgradnjo novega obrata pa bodo še dodatnih 4500 ton. Vložili bodo lastna sredstva, s Termiko, Krko in Izolirko imajo sporazum o sovlaganju, pridobili bodo kredite banke, svoj delež pa bodo prispevali tudi izvajalci gradbenih del ter dobavitelji opreme. Gre torej za združevanje sredstev.

Značilnost njihovega poslovnega obnašanja je tudi sicer združevanje dela in sredstev, saj so z zagrebško INA-OKI sklenili in že izpolnili obveznost iz samoupravnega sporazuma, s katerim so si dolgoročno zagotovili najmanj 4000 ton fenola, ki so ga preje uvažali. S podpisom in izvedbo samoupravnega sporazuma za sežigno napravo in kotlovnico v Medvodah so doprinesli k možnosti razvoja vseh Donitovih tozdov in k ekološki čistosti Medvod. Tudi v srednjeročnih planskih dokumentih imajo opredeljeno združevanje dela in sredstev kot svoj način vključevanja v delitev dela svoje panoge.

Skratka, združevanje in sovlaganje sredstev v surovine in sporazumi o poslovno tehničnem sodelovanju v okviru celotne reproverige na eni strani, po drugi pa interesno združevanje sredstev v njihov razvoj, je izredno vsebinsko in jim zagotavlja stabilnost na področju tekočega poslovanja, hkrati pa je izpolnjen eden bistvenih temeljev za realizacijo nadaljnjih naložbenih usmeritev.

Uroš Valant poudarja, da se jim je ta usmeritev že krepko obrestovala, saj imajo zagotovljeno redno dobavo surovin, povečalo se je pa tudi zaupanje sovlagateljev v njihovo investicijo.

»Kljub izredno težkim zunanjim okoliščinam poslovanja lani — nekateri stari delavci tozda ga definirajo kot najtežje leto v zgodovini Fenolita — in ob čedalje večji iztrošenosti obratov — smo vse težave ob dobri volji in požrtvovalnosti večine sodelavcev uspešno premagali. Tako lahko ugotavljamo, da smo ob koncu leta dosegli odlične poslovne rezultate, saj je 264 delavcev v Fenolitu ustvarilo 119 milijonov dinarjev dohodka. Še ugodnejši poslovni uspeh pa smo dosegli v letošnjem prvem tromesečju. Izdelanih je bilo za 21 % več izdelkov kot lani v tem času. Produktivnost, merjena po stalnih cenah na zaposlenega, je večja za 18 % in še vedno narašča, predvsem zaradi boljšega izkoriščanja delovnih kapacitet in boljše izrabe delovnega časa.« Ob tem ne gre prezreti tudi dejstva, da so se držali vseh resolucijskih določil.

Marca letos so dosegli izreden delovni uspeh. Obrat za proizvodnjo sintetičnih smol je izdelal 1485 ton smol, kar je rekord vseh časov pri proizvodnji smol v Fenolitu.

Lani maja so sprejeli stabilizacijski program. Držali so se ga in lahko se že pohvalijo z rezultati, ki niso tako skromni in so pripomogli tudi k dobremu letošnjemu poslovanju. Pred kratkim so ga temeljito pregledali in ga dopolnili z novimi ugotovitvami. Vsako četrtletje poskušajo čim realnejše vrednostno oceniti ekonomski učinek tega programa. Zlasti s smotrnejšo izrabo zmogljivosti, z večjo tehnološko in delovno disciplino, z relativnim zmanjševanjem stroškov proizvodnje in z vestnejšim osebnim delom so si zagotovili porast dohodka.

»Z vsakomesečnimi in periodičnimi analizami zasledujemo gibanje produktivnosti, realizacijo fizičnega in vrednostnega plana, izrabo strojnih kapacitet in delovnega časa. Če pogledamo le nekaj podatkov, kaj lahko ugotovimo, da smo uspeli. S prehodom na surovine večjih koncentracij smo privarčevali 3 milijone ND pri transportnih stroških. Z zmanjšanjem izmeta pri materialu smo privarčevali okrog milijon novih dinarjev; namesto dveh novih delavcev, ki smo jih nameravali zaposliti, smo delo opravili brez njih in tako privarčevali nadaljnjih osemsto tisoč novih dinarjev, velik je tudi delež na račun boljšega in intenzivnejšega dela. V razvojnem oddelku so »pogruntali« dve novi smoli, od katerih eno že uspešno prodajamo,« pravi direktor Uroš Valant in najbrž bi še lahko našteval. Našteti pa bi imel še marsikaj, saj je jasno, da dobro gospodarijo, kar priča tudi letošnji četrtletni poslovni uspeh. »Zlasti nismo uspeli pokriti rasti cen surovin z rastjo cen naših produktov. Negativno razliko v višini okrog 5 milijonov smo morali premostiti z raznoraznimi prihranki,« je še poudaril.

Uroš Valant — direktor TOZD Fenolit

Povrnimo se nekoliko še na področje investicij. Kaj so lani napravili: dokončali so upravno stavbo in obrat družbene prehrane, zgradili so kanalizacijo, v tovarni so asfaltirali cestišče, dokončali skladišče surovin in izdelkov. Vedo, da so onesnaževalci okolja, zato si prizadevajo, da bo iz njihovih cevi v Borovniščico steklo čim manj zastrupljene odpadne vode, zato so lani postavili tudi biološko čistilno napravo.

V zadnjih letih so storili velik premik na področju družbenega standarda.

Delavci Fenolita so prispevali k zgraditvi vodovoda na Bregu, zbrali so polovico sredstev za vrtec v neposredni bližini tovarne, zbirajo sredstva za dograditev igrišča pri osnovni šoli v Borovnici. Često niso gluhi na prošnje za urejanje infrastrukturnih objektov — primer je cesta skozi Breg in Pako. Sodelovanje s krajevno skupnostjo je torej uspešno. Za člane kolektiva pa je vsako leto nekaj novih stanovanj v blokih v Borovnici.

Že nekaj osnovnih značilnosti v hitri rasti Fenolita dokazuje, da je vsak njihov korak, korak naprej v razvoju in da je Fenolit že nekaj let eden od pomembnih nosilcev gospodarskega razvoja v občini.

Času vaje na Pokojišču so štab TO obiskali predstavniki družbenopolitičnih organizacij in kupščine občine in se seznanili s situacijo in odločitvijo komandanta OŠTO.

URJENJE PRIPADNIKOV TERITORIALNE OBRAMBE

Vaje za boljšo obrambno pripravljenost

V skladu s programom vzgoje in urjenja štabov in ot TO ljubljanske pokrajine za leto 1981 je bila v su 20. in 21. 5. izvedena dvodnevna vzgoja stare- vojne sestave OŠTO Vrhnika, da bi izurili stare- e v situaciji in v sprejemanju odločitev po posa- znih taktičnih predpostavkah, ki jih je posredoval drejeni štab. V vaji so sodelovali vsi občinski štabi O ljubljanske pokrajine in enote za zveze, tako da je v celotni vaji vzpostavljen sistem telefonskih, radij- h in kurirskih zvez z nadrejenim štabom.

Starešine so reševali naloge, katere bi morali tudi v meru eventualne agresije. Posebni pouarek je bil namenjen reševanju skupnih vprašanj TO in vseh ostalih struktur SLO v posamezni KS in v okviru občine kot celote.

Rezultati takih oblik vzgoje zagotavljajo pripravljenost štabov na hitro dojemanje posameznih situacij in na hitro sprejemanje odločitev.

Vse starešine in pripadniki enote zveze so prikazali izredno stopnjo zavesti pri izvrševanju postavljenih nalog, saj so se izredno dobro vživeli v situacijo, tako da je bila vaja kljub dvodnevnemu neprekinjenemu delu v celoti izvedena.

J. P.

arnost in budnost nad po- žajem, predvsem pa var- ot štaba, je bila zagotov- ena

Pripadnik štaba pri pripravljanju predloga, na podlagi katerega se bo odločil komandant

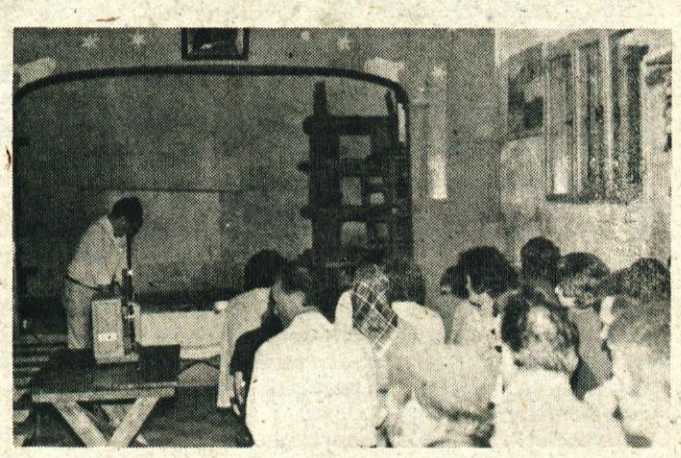

Predavanja za prebivalstvo

Obrambna in samozaščitna predavanja za prebivalstvo so se v naši občini začela v tem mesecu. V KS Podlipa in Ligojna je zelo uspelo ker so teme zelo zanimive. Obravnavani sta tematiki »Vojaško politični položaj v svetu in pri nas« ter »Zračni desant in protizračna obramba«. Za podajanje snovi uporabljajo film, ki poslušalcu pojasni nejasnosti iz teoretičnega dela.

Cilj tega predavanja je prikazati poslušalcu vojaško politični položaj v svetu in pri nas, seznaniti delovne ljudi in občane z delovanjem našega družbenopolitičnega in družbenoekonomskega sistema v vojnih in drugih razmerah, seznaniti delovne ljudi in občane z zračnim desantom in protizračno obrambo, ki je ena temeljnih oblik obrambe v sodobni vojni.

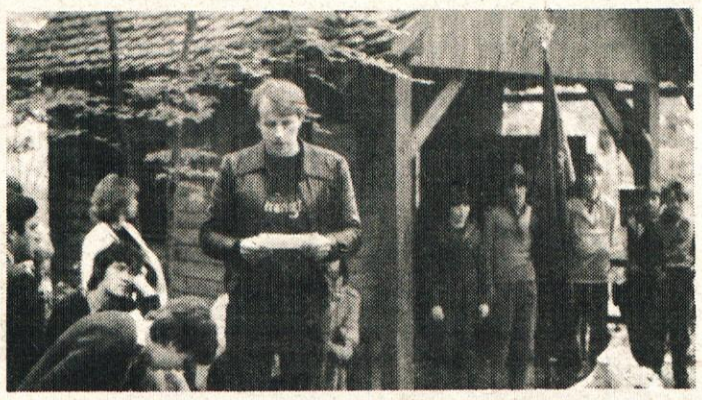

Predsednik OK ZSMS Bojan Ščukovt je ob sprejemu kurirčkove pošte na TV-17 pionirjem izročil tudi mladinske članske izkaznice — učenci osmih razredov so postali mladinci.

Priznanja mladim aktivistom

Na dan mladosti, ob prazniku mladih, so se na slavnostni seji sešli delegati osnovnih organizacij ZSMS. Mladim je spregovoril predsednik OK ZSMS Bojan Ščukovt. Na tej slovesnosti so najboljšim na letošnji mladinski športni olimpiadi izročili diplome in pokale. Tako kot vsako leto ob dnevu mladosti so tudi letos podali priznanja mladim družbenopolitičnim aktivistom.

Priznanja so prejeli:

Za dolgoletno aktivno delo v Zvezi socialistične mladine, za uspešno opravljanje dolžnosti sekretarja OK ZSMS Vrhnika v letih 1978—1980 je prejel priznanje RONKO GOSTIŠA.

Za večletno aktivno delo v Zvezi socialistične mladine v Bevkah in vodstvo osnovne organizacije ZSMS v letih 1980—1981 je prejel priznanje LADO MIKLAVČIČ.

Za večletno aktivno delo v Zvezi socialistične mladine v OO ZSMS Borovnica na področju mladinskega prostovoljnega dela je dobila priznanje BETI STRAŽIŠAR.

Za večletno aktivno delo v Zvezi socialistične mladine v OO ZSMS Borovnica na področju vodenja klubske dejavnosti je prejel priznanje KARLI NIKOLAVČIČ.

Za večletno aktivno delo v Zvezi socialistične mladine v OO ZSMS Drenov grič na področju kulturnega udejstvovanja in mladinskega prostovoljnega dela je dobil priznanje FRANCI JELOVŠEK.

Za večletno aktivno delo v Zvezi socialistične mladine v OO ZSMS Dragomer na področju športa in organizacije različnih prireditev je dobil priznanje ANDREJ RAZTRESEN.

Za dolgoletno aktivno delo v Zvezi socialistične mladine v Borovnici in vodstvo osnovne organizacije v letih 1878—1980 je prejel priznanje GOJAN SUBOTIČ.

Za večletno aktivno delo v Zvezi socialistične mladine v OO ZSMS Verd in vodstvo osnovne organizacije v letih 1979—1981 je dobil priznanje MARJAN RIHAR.

Za dolgoletno delo v Zvezi socialistične mladine v delovni organizaciji DONIT, TOZD Fenolit, vodstvo osnovne organizacije ZSMS je prejel priznanje TOMO PETELIN.

Za dolgoletno delo v Zvezi socialistične mladine v predsedstvu občinske konference na področju mladinskega prostovoljnega dela in dela v KO za družbene organizacije in društva je dobila priznanje MILENA LEBEN.

Za dolgoletno aktivno delo v Zvezi socialistične mladine v OO ZSMS Vrhnika in v predsedstvu OK ZSMS na področju klubske dejavnosti in obujanja revolucionarnih tradicij je prejel priznanje ANTON PEČAR.

Za delo na področju likovnega izražanja in obeleževanja aktivnosti Zveze socialistične mladine, predvsem pri sprejemu Zvezne štafete mladosti v letih 1980 in 1981, je dobil knjižno nagrado MARKO JAKOPIČ.

4. PREGLED KULTURNE USTVARJALNOSTI V JLA

Trud je bil poplačan

Tako bi lahko rekli prizadevanjem vojakov vrhniške garnizije v sod lovanju z mladino Vrhnike.

Skupen kulturni program smo predstavili prvič na Vrhniki 22. maj Komisija, ki je nastop ocenjevala se je odločila v naše dobro in pričele s se priprave za nastop v Črnomlju.

ČRNOMELJ, 4. JUNIJA 1981

Ob pogledu na čudovito pokrajino, na bregove Krke, smo pozabili, da se vozimo v največji vročini. Kakor da bi odgrnil zaveso, tako se je naenkrat pred nami prikazal Črnomelj, slovesen, poln življenja.

Zvečer nam je publika v polni dvorani Doma JLA izkazala prisrčno dobrodošlico. Pesem in ples sta združila publiko in nastopajoče v eno. Koliko sreče lahko prinese drobna otroška pesmica in otroški spontan nastop, koliko energije izžareva ples mladih in kako mogočna je pesem fantov, ki služijo domovini!

»Enotni smo na Titovi poti, z enim srcem mest in vasi,« se je glasil vezni tekst, v en glas pa je na koncu zazvenela pesem »Druže Tito, mi ti se kunemo«.

Takšno je bilo vzdušje v Črnom lju. Kakšno pa je bilo po objavi r zultatov ni potrebno komentira Povemo naj le, da je vrhniška k turna prireditev segla po drugo mestu. Po skupni oceni fotogra ske razstave, stenskega časop sa, biltenov enot, internih rad skih programov in kulturnih p reditev vojaških klubov pa sm zavzeli prvo mesto.

Škoda bi bilo, da se tu v konča. V vsakodnevni naglici ne vzamemo časa pogosto niti v liko, da bi prebrali, kaj piše na p katih. Listič potisnjen v roko katih. Človeka le prisili, da prebere, piše na njem predno ga zavrže. če na tem listu, pa tudi na plak dete kaj zase, zakaj si ne bi vze toliko časa, da bi si ogledali p ditev, ki je namenjena nam vs ne samo nastopajočim.

M.

Hkrati s športnim prvenstvom Ljubljanskega armadnega območja je v začetku junija v Črnomlju in številnih drugih krajih Bele krajine potekalo tudi 4. srečanje kulturnikov-pripadnikov JLA. V ta pregled kulturne ustvarjalnosti pripadnikov JLA so vsako leto zajete prav vse enote Ljubljanskega armadnega območja, v finale pa so se letos uvrstile ajdovska, ljubljanska, vrhniška, novomeška, celjska in kranjska garnizija.

Najvišje priznanje so prejeli pripadniki vrhniške garnizije, saj so skoraj na vseh področjih kulturnega amaterizma mladih v JLA bili med prvimi.

Kurirčkova pošta varno preko preprek

Kurirčkovo torbo, ki so jo naši pionirji prevzeli na dan mladosti od pionirjev iz Logatca na TV-17, so štiri dni uspešno prenašali po skrivnih kurirskih poteh v naši občini. Na TV-17, ko so prevzemali torbo, je bilo slovesno kot že dolgo ne. Zbrali so se številni pionirji in borci-kurirji, ki so mladim spregovorili o pomenu, delu in boju nekdanjih kurirjev na TV-17. Nato so pionirji nesli torbo po Mirški poti do Mirške kolone in mimo Štampetovega mostu v kasarno Ignaca Voljča-Frica. Tu so ji vojaki pripravili sprejem, nato pa je nadaljevala pot na Partizanski klanec do nekdanje kurirske javke Sora. Od tu so jo pionirji ponesli na Drčo k spomeniku, kjer so počastili spomin padlim, nato pa preko Močilnika in Mirk pred dom JLA na Vrhniko.

Tu so jo pričakali številni pionirji in občani. Zbranim je spregovorila članica predsedstva OK ZSMS Maja Kajdiš. Po kulturnem programu so podelili knjižne spominske nagrade pionirjem, ki pišejo proste spise o vstaji in narodnoosvobodilnem boju v naši občini. Z osrednje občinske prireditve so pošto preko Retovja prenesli v Parketarno v Verd, kjer so jo mladinci sprejeli v čuvanje in prenočevanje.

Naslednje jutro so jo v Bistri od pionirjev Cankarjeve šole prevzeli borovniški pionirji, ki so jo preko vseh preprek prinesli pred šolo v Borovnici, kjer je bila proslava in pionirjem podeljene spominske knjižne nagrade. Nato so torbo ponesli na Breg in Pako in jo izročili mladincem iz Fenolita, ki so jo uspešno čuvali preko noči.

Zjutraj so jo borovniški pionirji ponesli do Kamina, kjer so pionirjem priskočili na pomoč ribiči in jo prepeljali na drugi breg Ljubljanice in jo izročili pionirjem iz Bevk, ki so torbo ponesli do šole in pripravili proslavo. Potem pošta nadaljuje pot na Log, kjer ji pionirji priredijo sprejem. Prenoči. Naslednje jutro krene mimo domačije heroine Marije Kucler na Drenov grič, kjer tudi prenoči.

Iz Drenovega griča je po skritih stezah prišla v Ligojno, kjer so jo naši pionirji na Razpotju predali pionirjem iz Horjula.

V teh štirih dneh so pionirji dokazali, da so sposobni premagati številne ovire, saj so jo po skrivnih poteh uspešno ponesli do cilja. Povsod, kamor so jo prinesli, so jim pripravili sprejem in pripravili krajše proslave, v vsakem naselju, v katerega je prišla, so jo pričakali poleg pionirjev tudi predstavniki krajevnih družbenopolitičnih organizacij.

Sprejem kurirčkove torbe pred domom JLA

Program prireditev Bistra 81

Sobota, 20. 6. ob 20.00 grad Bistra	OTVORITEV V. KULTURNIH PRIREDITEV BISTRA 81 — Promenadni koncert Pihalnega orkestra ZKO ob 19.30 — Koncert MPZ LIKO — Verd, Partizanski pevski zbor Ljubljana ob 20.00
Nedelja, 21. 6. ob 17.00 grad Bistra, ob 20.00	— Koncert Glasbene šole Vrhnika — Kabaret DAJ-DAM (Svetlana Makarovič, Aleš Kersnik, Jerca Mrzel...)
Ponedeljek, 22. 6. ob 19.00 Salon IUV	— Otvoritev razstave likovne kolonije Bistra 80
Torek, 23. 6. ob 18.00 grad Bistra	— Lutkovna preds. Lutkovnega gledališča iz Ljubljane »Ginjol v težavah«
Sreda, 24. 6. ob 20.00 grad Bistra	— Literarni večer s pisateljem Karlom Grabeljškom
Četrtek, 25. 6. ob 20.00 Cankarjev dom	— Gled. skup. KUD »Zarja« Trbovlje — Celje: Dario Fo »Sedma zapoved — Kradi malo manj«, komedija
Petek, 26. 6. ob 20.00 grad Bistra	— Večer kratkih etnografskih filmov
Sobota, 27. 6. ob 20.00 grad Bistra	— Večer z Matejo Koležnik in Kvartetom godal
Nedelja, 28. 6. ob 20.00 grad Bistra	— Koncert MPZ IUV, MPZ LIKO — Borovnica, Mešani PZ Dragomer, Ženski PZ Sinja gorica

— Od 20. 6. do 30. 6. 1981

Likovna kolonija Bistra 81 posvečena 40-letnici OF in 40-letnici vstaje vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti

— Pokrovitelj 5. kulturnih prireditev Bistra 81 je OZD LIKO — Vrhnika

— Vstopnice po 50 din — dobite v Cankarjevi knjižnici Vrhnika od 8. do 19. ure in eno uro pred začetkom vsake prireditve pri blagajni v gradu Bistra

— V primeru slabega vremena so zborovski koncerti v OŠ I. Cankar, ostale prireditve v Cankarjevem domu na Vrhniki.

ZKO VRHNIKA

NOVOSTI V CANKARJEVI KNJIŽNICI

STROKOVNE KNJIGE

Altman D.: Velika razprava o pomenu in ciljih neuvrščenosti
Bedina K.: List nove glasbe
Burckhard J.: Renesančna kultura v Italiji
Dobnik J.: Vodnik po transverzali kurirjev in vezistov NOV Slovenije Domicil v slovenskih občinah
Karljiković D.: Predpisi o oblikovanju in družbeni kontroli cen. II.
Kocijan G.: Josip Jurčil v besedi in sliki
Nešović S.: Josip Broz Tito
Poročilo o delu. I.—III.
Prosen M.: Utrinki iz astronomije
Servan-Schreiber K.K.: Svetovni izziv
Slovenska bibliografija. 27. 1973.
Slovenska bibliografija. 29. 1975.
Vipotnik J.: Edvard Kardelj
Weber T.: Teorija in praksa pouka zgodovine v osnovni šoli
Združeno delo v boju za soc. samoupravljanje in družbeno-kon. razvoj

LEPOSLOVJE:

Mladinsko:
Medina J.: Maksi očka
Za odrasle:
Hofman B.: Noč do jutra
Mihelič M.: Cesta dveh cesarjev
Kovič K.: Pesmi
Menart J.: Pesmi
Prevodi:
Jakubov A.: Ulugbegovi zakladi
Lawrence D. H.: Devica in cigan
Li Feigan: Vrt počitka
Queneau R.: Vaje v slogu
V nemškem jeziku:
Prušnik K.: Gemsen auf der Lawine

Anton Debevec

Na hribih je večkrat gorelo

5

Namreč ravno tedaj, ko so se Italijani približevali vasi in jo začeli obkoljevati, je šel Francelj v štalo krmit živino. Opazil je Italijane, pa tudi oni njega. Šli so za njim v štalo. Francelj se jih je ustrašil in se jim skril v jasli, kjer so ga našli. Postal jim je sumljiv, pa so ga odgnali. Ko so ugotovili, da Štalarjevega Janeza in Jožeta ni doma, so napravili preiskavo. Ker pa niso našli ničesar, so preostale domače segnali iz hiše, nato pa hišo zažgali. Ostalih hribovcev tedaj niso iskali.

Zvezana Hribovca so Italijani odgnali v Borovnico in zaprli v prostore osnovne šole. V vseh prostorih šole je že bilo nagnetenih precej aretiranih moških iz Borovnice in okoliških vasi. Padežarja so vtaknili v manjšo sobo v kateri je bilo kakih 10 ljudi, sedečih na podu, komentirali so dogodke tega dne. V kotu sobe je na golem podu sedel slabo oblečeni neznanec, ki ga ni nihče poznal. Govoril ni z nikomer nič in le od časa do časa je dvignil glavo in pogledal po navzočih aretirancih, potem pa bi jo zopet spustil globoko med kolena. Končno pa je to njegovo obnašanje padlo Pavličkovemu Francetu v oči in postal je pozoren nanj. Skrivaj ga je natančno opazoval in nazadnje ga je tudi prepoznal. Bil je prav tisti italijanski sergente, ki je še pozimi 18. januarja v Pavličkovi kuhinji spraševal, kjer bi se v vasi moglo dobiti sani za prevoz, ni pa povedal, kaj bodo vozili. Kmalu pa so Padežarji le izvedeli, da so sanji rabili za prevoz pobitih Kušljanovih iz Bezuljaka in pa svojega ranjenega vojaka. Tedaj je ta »neznanec« govoril v čisti slovenščini. Torej so ga Italijani vtaknili preoblečenega med aretirance, da bi prisluškoval pogovorom. Hitro in skirvaj so bili opozorjeni vsi navzoči v sobi in ni imel kaj slišati.

Še isti dan popoldne so bili vsi aretirani odpeljani v Ljubljano in zaprti v vojašnico na Taboru, tedaj imenovano »belgijska kasarna«. V noči 17.—18. aprila pa so jih s transporotom odpeljali v taborišče Gonars. Pavličkov France se je že spomladi 1943 na intervencijo vrnil domov, oziroma v Borovnico, kjer je stopil v vrste belogardistov, Štalarjev Tone pa je kmalu po prihodu iz internacije stopil v Nov.

Množični zbor Hribovcev

Nekako aprila meseca 1942. leta so partizani, ki so ostali na terenu, sklicali množični sestanek vseh Hribovcev. Ta zbor je bil pod Padežem v bližini manjšega gozdnega kompleksa, imenovanega »Gozdec«. Na zboru je bilo kakšnih 30 ljudi, v glavnem iz Padeža in Pokojišča. Zavrhovci se tega sestanka niso mogli udeležiti, saj so ravno tedja tam gori Italijani začeli graditi bunkerje za obrambo borovniškega viadukta.

Tako je bilo gibanje ljudi na Zavrhu posebno ponoči močno omejeno, pa tudi nevarno.

Sestanek so sklicali že znani stari partizani: Tone Zalar-Žan, Tone Gradišnik-Janoč, Tone Cerk-Martin, Ivan Korošec, Gorjanov iz Laz, ki pa je kmalu potem padel nad domačo vasjo. Največ je bilo govora o odnosu Hribovcev v partizane. Ta sestanek je imel pozitiven odmev, saj je ne dolgo za tem odšla prva skupina Hribovcev v partizane. Dogodki so se začeli hitro odvijati in slediti eden drugemu.

Odhod prvih Hribovcev v partizane

Po teh zadnjih aprilskih dogodkih so začeli Italijani vse bolj pogosto zahajati v hribovske vasi. Nevarnosti za nove aretacije in internacije je bilo vse več in treba se je bilo odločiti. Dne 8. maja 1942. leta je odšla prva skupina mož in fantov iz Padeža in Pokojišča v partizane. Bili so: oče in sin Pristavc-Pirčkova, brata Lojze in Jernej Vidmar iz Padeža, Debevec Jože-Štalarjev iz Padeža ter Dragarjev Tone iz Pokojišča. Samo dva — tri dni nato sta prišla tudi oče Andrej in sin Jože Ravnikarjeva iz Pokojišča. Ne dolgo zatem so se tej prvi skupini pridruzžili še: Debevec Janez — Štalarjev iz Padeža, Debevec Jože-Zgornji Pavličkov iz Padeža, Ravnikar Jože st. iz Pokojišča Debevec Ivan-Jiblanščov in Dragar Ivan iz Pokojišča. Svojim sovaščanom se je pridružil tudi Dolenc Franc iz Padeža, ki pa ni dolgo zdržal pri partizanih. Navezanost na številno družino in neodločnost sta ga odtegnila, tako da je nekega dne na hitro nametal na voz nekaj bornega imetja ter s celo družino zapustil Hribe in se odselil v dolino. Tovarišu mu tega niso preveč zamerili, saj so poznali njegovo omahljivost.

Sprva so si začasno uredili bivak iz šotorov v gostem smrečju nekje za Gospodovko. S stražo in patrolami so skrbeli za svojo varnost. Vidmarjev Jernej in Štalarjev Jože sta takoj odšla preko Koželjškega loga na zvezo s partizansko enoto, ki je tedaj in še dolgo potem — taborila na Strmecu. To je bila 3. četa Šercerjevega bataljona s komandirjem Jožetom Merlakom-Milanom iz Bistre. Tam sta dobila nalogo, da se takoj preselijo v Vinji vrh, kjer naj si na severni strani nad gozdno potjo, imenovano »križna pot«, postavijo taborišče. To so takoj tudi storili. Tako se je postopoma v tem novem taborišču zbralo 13 hribovskih partizanov. Organizirali so se v posebno enoto — vod, imenovani udarni vod 3. čete. Za komandirja čete so postavili izkušenega vojaka Vidmarja Jerneja. Bili so za tiste čase odlično oboroženi in opremljeni.

Glavna naloga tega voda je bila, tako kontrolirati teren proti Pokojišču in Dobcu, da bi tako zavarovali dohode do Koželjskega loga in Strmeca iz te strani. V ta namen so si visoko gori nad taboriščem uredili stalno opazovalnico z daljnogledom, od koder se je videlo proti Borovnici. Na hribčku, imenovanem Vršič, nad Padežem, pa so postavili stalno zasedo z mnitraljezom, od koder se je lahko branilo dostop do Padeža in naprej. Teren pa so poleg tega kontrolirali s patrolami, tako da se na Hribih ni moglo nič premakniti, da tega ne bi partizani pravočasno opazili in ukrepali. Hodili pa so tudi na druge akcije, ki so jih skupaj z ostalimi borci 3. čete izvajali posebno ob železniški progi Borovnica—Logatec. Tako so 17. maja obstreljevali italijanske barake na Dolu, 26. in 27. maja italijansko posadko nad Zavrhom, 8. junija minirali progo pri Verdu in dr.

(se nadaljuje)

edki so tisti, ki žive od čebel. Franc Krže je eden od tistih, ki mu ebelarstvo reže kruh. Čebelari le toliko, kolikor oče rabi pomoč, rugače pa izdeluje panje, za katere je veliko povpraševanje.

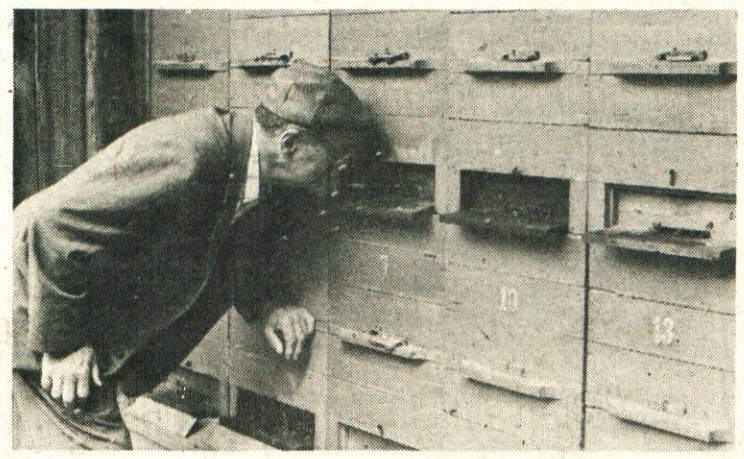

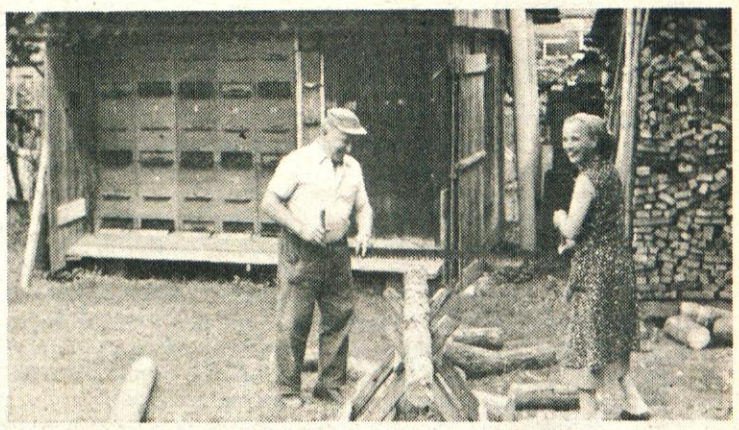

V Verdu smo zabeležili tole idilo ob čebelnjaku

OB 75-LETNICI ORGANIZIRANEGA ČEBELARJENJA NA VRHNIKI

Čebelarstva ne smemo obravnavati mimo kmetijstva

Naši čebelarji praznujejo letos že 75-letnico delovanja. Minilo petinsedemdeset let od tiste nedelje, ko so se čebelarji z Vrhike in okolice zbrali v gostilni pri Jurci. Po domače so rekli »pri odlipčanu« kraj mostu. Kdo bi vedel povedati, kaj jih je napoti, kakšna čustva so jih navdajala in kaj so si obetali od čebelarke organizacije. Nedvomno je temu botrovala želja po napredku.

Po uradni statistiki iz leta 910, torej štiri leta po ustanovi, je bilo tedaj na Vrhniki 1433 anjev čebel. Od tega 370 s remakljivim satjem. Ostali pa bili kranjiči. Če to število čeljih družin primerjamo z dašnjim stanjem, ugotovimo, da evilično ni bistvene razlike, le anjiča najbrž ni več nobenega.

Za obdobje med obema vojama je zanimivo, da smo imeli Vrhniki čebelarje, ki so čebeili s 300 do 500 AŽ panji. Sedaj čebelarja, ki bi imel nad 80 panev čebel. Samo nekaj jih je, ki najo nad 50 panjev. Vsi ostali manjši čebelarji. Lahko torej ečemo, da ima čebelarstvo v aši občini povsem ljubiteljski načaj.

Dolgoletni tajnik čebelarskega ruštva, ki povezuje družini v Borovci in na Vrhniki, ter je sedaj tudi edsednik, Jože Stanonik, takole eda na tiste čase: »Od ustanovitve ebelarske podružnice, najbrž pa di že prej, so naši čebelarji tudi že evažali svoje čebele na boljše aše. Že leta 1926 so prvič odpeljali ebele na ajdovo pašo na Štajersko. laslednja leta pa so organizirali poeben čebelarski vlak, ki je vozil poči in v jutranjih urah prispel na to ali no stran Mure. Veliki posevki ajde o nudili čebelam izdatno in zanesivo pašo. Manj podjetni čebelarji so ozili na ajdovo pašo na Dolenjsko. Manjši čebelarji pa so se zadovoljili s revozom na Ig in v okoliške vasi, jer je bilo včasih veliko prašne in jeenske ajde. S tem, da so čebele zaimili na ajdovem medu, je bila čebeam prihranjena predelava sladkorja a zimsko zalogo. To pa je pomenilo, e so bile prezimovajoče čebele manj izčrpane, kar je bilo zelo pomembno za razvoj v naslednji pomladi.

Te čebelarske idile, združene z elikimi napori, ni več. Nekdaj na one dišečega ajdovega medu skoraj e poznamo več.

Ajdova pašišča pa niso edina, na katera so vrhniški čebelarji prevažali svoje čebele na pašo. Nekateri so vozili tudi v Sušak in Gorski Kotar. Osvoboditev leta 1945 je dala čebelarjem in organizaciji novega poleta. Najprej smo statistično ugotovili stanje — okrnjene so bile čebelje družine in čebelarska oprema. Spomladi leta 1946 leta pa smo že organizirali tudi prevoz na pašo, akcije v Vojvodino. Jeseni istega leta pa je z vrhniške železniške postaje krenil vlak z dvanajstimi vagoni čebel na ajdovo pašo na Štajersko. Naslednje leto vlak s trinajstimi vagoni. S tem je bil prevoz na ajdovo pašo tudi izključen. Zaradi spremembe kultur na poljih, pa tudi ajda ni več medila kot nekdaj ni bilo več željenega uspeha.«

Kako pa čebelarijo danes? Brez dvoma se je izredno dvignila strokovnost, zato bi lahko pričakovali tudi presenetljive uspehe. Vendar temu ni povsem tako. »Slabšajo se pašne razmere, pojavila se je tudi pri nas do sedaj še neznana bolezen-varooza. Glavni medeni vir je sedaj gozdna paša. Ajde skoraj ni več. Veliko vozimo na pašo v druge kraje. Že leta 1963 smo prvič peljali čebele na 330 km oddaljeni Velebit v Liko na žepek, kamor vozijo nekateri še danes. Ta pašišča so se z ureditvijo cest zelo približala. Precej vozimo čebele tudi na Primorsko na spomladansko pašo akacije. Junija in julija pa v Zasavje na pravi kostanj. Ta paša je izredno pomembna tudi zaradi bogatega donosa peloda, ki je čebelam potreben v naslednjih mesecih, ko v naravi ni več toliko cvetnega prahu. Uspešnega čebelarjenja na stalnem mestu torej ni več. Prevoz je nujen tudi zaradi zdravja čebel, čeprav je s tem večja možnost okužbe in širjenja bolezni,« pripoveduje Jože Stanonik.

Lani so opazili, da se je pojavila okužba. Takoj so ukrepali in letošnjo pomlad so ponovno pregledali vse panje in kaže, da so bolezen zatrli.

Ni samo med tisti, ki je najpomembnejši, kadar govorimo o čebelarstvu. Čebelarstvo je sestavni del kmetijstva.« Tudi 10 do 15 krat večji dohodek ustvarijo čebele kmetijstvu, kot je dohodek čebelarja od medu,« meni Jože Stanonik. Zatorej čebelarstva ne moremo in ne smemo obravnavati ločeno od kmetijstva. Glavna stična točka med čebelarji in kmetijci je gotovo čebelna paša. Ta je z novimi izbori poljščin vse manj naklonjena čebelarstvu. Nujno uničevanje plevela s sodobnimi strupi in izboljševanje travnikov je precej izrinilo čebele z naših polj. Zelo skromni so poskusi, da bi vsaj delno vrnili ajdo na naše njive. To nenadomestljivo pašo morajo sedaj čebelarji nadomeščati skoraj vsako leto z obilnejšim krmljenjem s sladkorjem.

Čebelarstvo kot kmetijska panoga je odvisna tudi od tega, kdo v tej panogi deluje. Večina čebelarjev je še vedno samoukov. Koliko naših občanov ima čebele, je težko reči. Vemo pa za podatek, da je v Vrhniško čebelarsko družino vključenih 110 čebelarjev, v borovniško pa 31. Povprečna njihova starost ni ravno nizka, so pretežno starejši ljudje in srednjih let. Mladih ni ravno veliko. Da bi mladino pritegnili k čebelarjenju, so na Mrakovi šoli že 1960. leta v okviru svobodnih dejavnosti začeli s čebelarskim krožkom. Mladim je mentor učitelj Tone Novšek. Ravno ta krožek postaja prava osnova čebelarstva, čeprav ugotavljajo, da ni ravno veliko mladih, ki jih nato, ko končajo osnovno šolo, še vleče k panjem.

Starejšim in izkušenim čebelarjem ni težko mladini pomagati in jih vzgajati. Ob šoli Janeza Mraka so postavili čebeljnjak, tako da bodo mladim še bolj nazorno približali to koristno in zanimivo delo. Dobro namreč vedo, da je vsako vlaganje v čebelarstvo, mednje pa sodi tudi vzgoja mladih, izredno koristno. To je namreč panoga, ki ima velik pomen za celotno kmetijstvo, poleg tega pa je pravi barometer biološkega ravnovesja v naravi. Obstoj in razvoj čebelarstva bosta vedno težja, če ne bomo pravočasno spoznali, da moramo tudi v čebelarstvo nenehno vlagati in nanj gledati kot na povezanost človeka z naravo in da čebelarjenje ni samo panoga poklicnih čebelarjev, ampak mnogo širšega kroga ljudi, ki vidijo v njej svoje razvedrilo in pri tem prispevajo velik delež k celotnemu kmetijstvu. Taki pa so naši čebelarji, ki letos praznujejo visok jubilej. Ko smo že ravno pri tem, naj povemo, da vse, ki jih zanima čebelarjenje, vabijo 5. julija na njihovo srečanje.

Ob cesti proti Pokojišču so postavili opazovalno čebelarsko postajo in vsak dan v Ljubljano poročajo o donosu.

Čebelarji živijo s svojimi čebelami, jih oskrbujejo in negujejo ter stalno opazujejo njihovo življenje. Dobro vedo, kako se razvija in živi zdrava čebelja družina. Poznajo normalen videz zaloge in normalno obnašanje čebel. Pri rednem oskrbovanju in nadzorovanju življenja v čebelji družini kaj hitro opazijo odstopanja od nenormalnosti. Naš sogovornik Jože Stanonik je »pravi prijatelj« s čebelami.

Čebele so pridne delavke. Poleti živijo najbolj pridne samo tri tedne, toliko se »zgarajo«. Pozimi, ko mirujejo, pa živijo tudi po šest mesecev.

Pomen čebele za kmetijstvo je že pred 200. leti poznala Marija Terezija, ki je vodila izrazito kmečko politiko, zavedajoč se, da brez zadostne in kvalitetne prehrane ni napredka v državi, saj je zdrava in količinsko zadostna hrana neobhoden pogoj za vse drugo. Zato je čebelarstvo podpirala tako, da je stimulirala čebelarje, ki so bili oproščeni raznih davščin. Vpeljala je pouk čebelarstva v osnovnih šolah in ustanovila prvo čebelarsko šolo, na kateri je bil prvi učitelj in predavatelj prav naš, slovenski, čebelar Anton Janša.

Pri nas žal često gledamo, ne samo občani, tudi kmetijski strokovnjaki bolj na čebelarje, kot na čebele. Pri čebelah vidijo le njihove pridelke — med in vosek, v zadnjem času nekateri maloštevilni še propolis, cvetni prah in matični mleček, čeprav vrednost vseh teh pridelkov ne predstavlja niti 10% vrednosti, ki jo dajejo čebele poljedelcu in sadjarju pri oplojevanju. Strokovnjaki so dokazali, da 95% vseh oploditev, ki jih opravijo žužki, odpade na čebele. Edino čebele zaradi svojega ustroja in načina nabiranja nektarja in peloda oplodi žužkocvetne plodove in da je odpadanje plodov v dobi dozorevanja najmanjše prav pri tako oplojenih rastlinah.

DAN ČEBELARJEV, ki ga organizira Čebelarsko društvo Vrhnika, bo 5. julija 1981 ob proslavi 75-letnice svojega obstoja

SPORED

- ob 9.30 kulturni program ob otvoritvi in predaji novega čebelnjaka Čebelarskemu krožku Ivan Cankar na Vrhniki (Tržaška c. 2)
- do 14. ure zbiranje čebelarjev pred Domom JLA na Vrhniki
- ob 14.30 začetek sprevoda po glavni cesti na slavnostni prostor pri zadružni trgovini
  V sprevodu bo godba na pihala, narodne noše in ponazoritev Antona Janše s spremstvom
- sprejem in pozdrav gostov, čebelarjev in zgodovinskih osebnosti — cesarice Marije Terezije in učitelja na prvi čebelarski šoli Antona Janše — na slavnostnem prostoru.
- govori
- nastop folklorne skupine iz Ligojne.

PO PROSLAVI

- zabava s plesom (»Ansambel TRČEK«)
- čebelarska razstava, bogat srečelov in prodaja spominskih značk

Igrajmo se z otrokom!

Mamica z otrokom nakupuje. Polica z igračami. Pred njo se postavi otrok in izbere plišastega medvedka. Stisne ga k sebi. Neusmiljen jok, ko ga mamica vrne na polico. Večkrat smo priče takih prizorov.

Kaj otroku pomeni igrača? To je delovno orodje, s katerim spoznava svet, rešuje probleme in nenazadnje tudi stvar, s katero lahko poteši svoja čustva in razvija bujno otroško domišljijo.

Poseben čar predstavlja otroku kuhinja. V njej sicer ne najde igrač — svojega delovnega orodja. Otrok nas posnema in ko ima mamica delo, bi ji otrok rad pomagal. Naj pomije svoj krožnik, žlico, zamesi košček testa, sladka svojo skodelico čaja. S svojo metlico naj pomete drobtine pod mizo... Majhen otrok bo to naredil z veseljem, navdušen bo nad uspehom. Delo bo sprejel kot igro. Pohvalimo ga in drugič bo še z večjim veseljem pomagal. Nikar ne odganjajmo otroka z vpitjem, boš kaj razbil, si neroden, površen. Otroka glejmo z njegovega stališča. Mi to že znamo, otrok se uči, čeprav se pri tem igra.

Že nekaj mesecev star dojenček bo z zanimanjem opazoval pisano kapico, privezano ob rob postelje. Ko je malo starejši so mu v največjo zabavo njegovi prsti. Koliko dela ima z njimi! Enoletnik bo z navdušenjem zlagal različno velike posodice. Zelo je jezen, ko mu ne uspe večje posodice spraviti v manjšo! Veliko zabave ima tudi z igračami, ki povzročajo šume (ropotuljice, zvončki, kocke). Tudi z navadnim papirjem, ki ga lahko trga, je zadovoljen. Dveletnik že krepko koraka in obrne vsak kot v stanovanju. Pred njim ni nobena stvar varna. Zelo rad ima igrače, ki jih vleče za seboj (različni vozički, avtomobilčki, celo navadna škatla iz kartona). Mehke igrače mu veliko pomenijo, še posebno zvečer, ko se ugasne luč. Stisne jo k sebi, počutil se bo varnega in zadovoljnega. Iz leta v leto postaja otrok pri izbiri igrač bolj zahteven. Trileti niki in starejši otroci uživajo ob kockah, ki jih sestavljajo v različne kombinacije.

Starši smo večkrat v dilemi, ko kupujemo igrače. Kakšno igračo dati otroku, da bo funkcionalna, estetska — dobra igrača? O tem je bilo že veliko povedanega in napisanega. V trgovinah imamo dokaj dobro izbiro, nekatere igrače so že označene z etiketo — dobra igrača. Kljub dobri izbiri igrač v trgovinah pa bomo otroku naredili veliko veselja, če mu igračo naredimo sami. Otrok nam pri tem lahko pomaga (izbira blaga, polnjenje igrače). Če je otrok starejši, mu pokažimo, kako krojimo, šivamo. Preproste igrače lahko sešije tudi sam. Naredite otroku lutko. Mlajši in malo starejši otroci imajo lutke izredno radi. Nataknite si lutko na roko! V trenutku bo lutka zaživela, kot bi otroku govorila žival ali oseba, ki jo lutka predstavlja. Igrajte se z otrokom, pogovarjajte se z njim preko lutke! Otroku in sebi boste naredili veliko veselja in zadovoljstva. Poiščite doma ostanke blaga, morda imate majico z oguljenim ovratnikom in rokavi, prekratko krilo... Želim vam veliko uspeha!

Izdelava zajčka:

Kroj povečajte na poljubno velikost (lutka je velika približno 50 cm). Blago prepognite, položite kroj in izrežete. Sešijemo prednjo in zadnjo stran. Na rokave prišijemo roke, ki jih lahko napolnete). Izrežemo dva ovala in prišijemo na trak. Pustimo odprtino za tulec. Na vrhu glave zavežemo dve manjši odprtini za ušesa iimo odprtino za n jih prišijemo. Glavo napolnemo (vata, ostanki blaga, multopren). V glavo vtaknemo tulec, ki ga naredimo iz tanjšega kartona. Trup prišijemo na glavo. Iz poljubnega blaga izrežemo oči, nos, usta (lahko tudi izvezemo) in nalepimo na glavo. Na tak način lahko naredimo tudi druge živali: slona, muco, kužka, račko. Spremenimo ušesa, naredimo kljun, rilec...

Kako se bomo igrali z lutko?

Lutko nataknemo na roko tako, da kazalec vtaknemo v tulec, palec in sredinec pa v rokave. S kazalcem lutki premikamo glavo (prikimavamo, stresamo...) S palcem in sredincem premikamo roke (se rokujemo, prijemamo različne stvari). Z rokami nakazujemo tudi različne situacije (lutka spi: z roko podpremo glavo; se začudi: z obema rokama primemo za glavo; se ustraši: z obema rokama pokrijemo obraz).

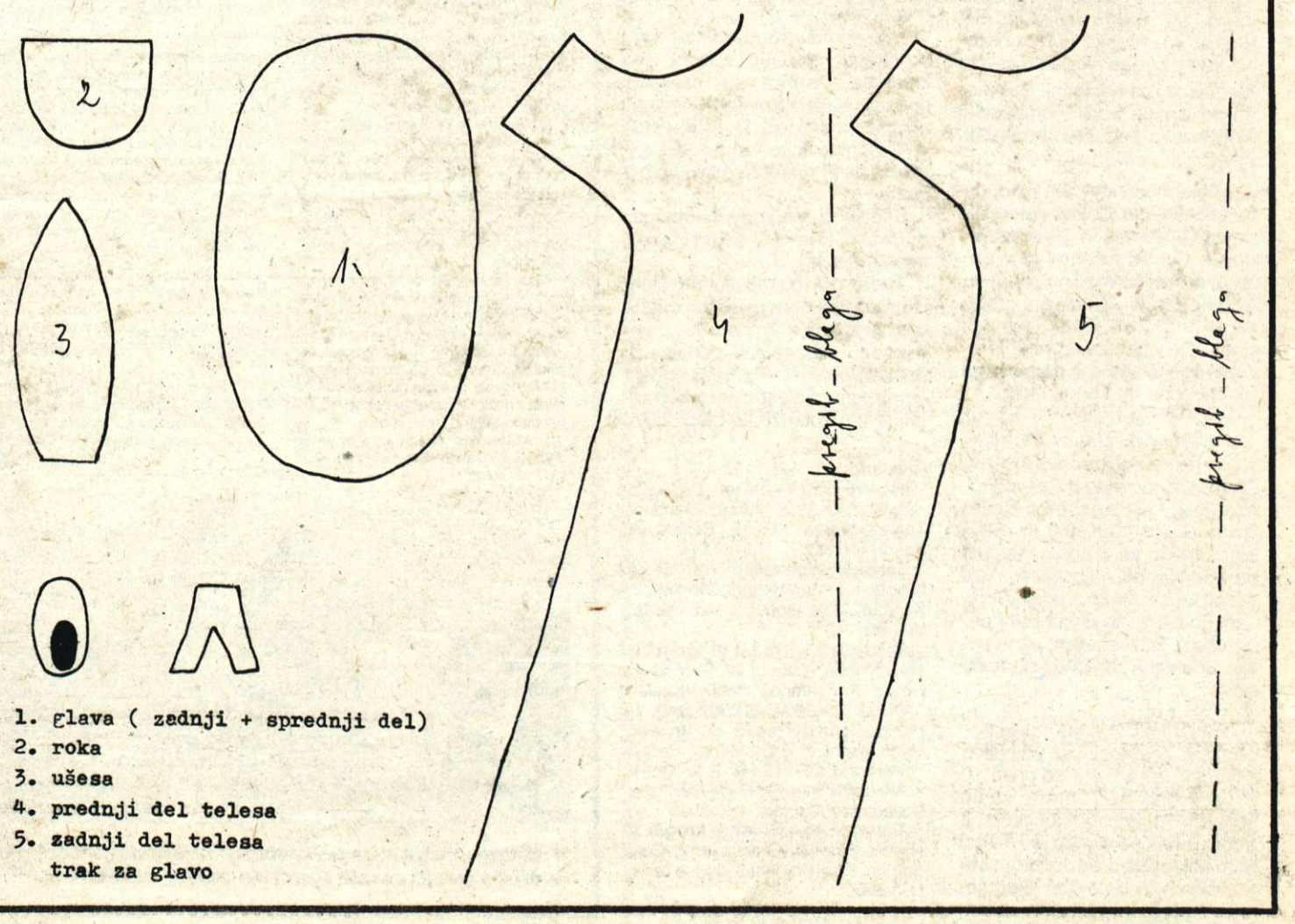

1. glava (zadnji + sprednji del)
2. roka
3. ušesa
4. prednji del telesa
5. zadnji del telesa
   trak za glavo

MŠO — izreden odziv

Mladi so tudi v letošnjem letu organizirali Mladinsko športno olimpiado (MŠO) 81. Tekmovanja so se odvijala od 4. 4. 1981 do 23. 5. 1981. Mladinci so tekmovali v 8 športnih panogah, mladinke pa samo v eni, ker za več panog ni bilo prijav. Tekmovanje je potekalo nepretrgoma 8 tednov. Prav zaradi dolžine tekmovanja pa so se pokazali določeni problemi, saj je za ekipo, sestavljeno iz cele KS, to dokaj dolgo tekmovanje. V celotnem tekmovanju je sodelovalo 450 do 550 mladink in mladincev iz 21 OO ZSMS, ki so tekmovanje v letošnjem letu vzeli dokaj resno, saj to ni le športna prireditev, ampak tudi družbenopolitična manifestacija, s katero skušamo mladi na dostojen način praznovati 25. maj — Dan mladosti in mesec maj — mesec mladosti.

Tudi v letošnjem letu so nam pri izvedbi tekmovanj pomagali klubi, društva in sekcije, ki so nosilci raznih športnih panog v naši občini. Vsem se iskreno zahvaljujemo za pomoč, prav tako pa gre zahvala ZTKO, ki nam je s finančnimi sredstvi pomagala pri izvedbi.

REZULTATI:

Odbojka — mladinke
1. Vrhnika
2. Verd
3. St. Vrhnika

Streljanje — mladinci
1. Iskra Antene
2. VP 5312
3. Bl. Brezovica

Tekmovalni pohod — mladinci
1. VP 5312 I
2. Vrhnika (Košarkarska sekcija) I
3. VP 5312 II

Kegljanje — mladinci
1. Liko Verd
2. Fenolit
3. Igrad

Šah — mladinci
1. VP 5312
2. Fenolit
3. OŠ Borovnica I

Namizni tenis — mladinci
1. VP 1267
2. VP 5312
3. Iskra Antene

Odbojka — mladinci
1. VP 5312
2. Borovnica
3. VP 1267

Košarka — mladinci
1. VP 5312
2. Vp 1267
3. Vrhnika

Nogomet — mladinci
1. VP 5312
2. Podlipa
3. VP 1267

FEFER BORUT

Kolesarji na vrhniških ulicah

Kolesarska sekcija TVD Partizan Vrhnika je izvedla v soboto, 23. maja kolesarske dirke po ulicah Vrhnike. Nastopilo je preko 80 kolesarjev iz raznih krajev Slovenije, ki so bili razporejeni v šest starostnih kategorij. Številni gledalci so z zanimanjem sledili tekmovanjem.

Na prvi dirki je nastopilo več kot 20 pionirjev, ki so se izkazali kot dobri kolesarji. Zmagal je Kozjek Jože-Horjul, pred Krištof Tomažem-Astra Ljubljana. Tretje mesto je zasedel najbojši Vrhničan Petkovšek Sandi.

sledili Grom Bogdan, Langelvalter Janez in Suhadolnik Tine.

V dirki starejših veteranov je takoj po startu s hitro vožnjo pobegnil Hrovat Gabrijel iz Grosuplja. Za njim pa sta se na 2. in 3.

Kolesarji na vrhniških ulicah

Sledila je dirka žensk. Od samega začetka je korajžno potegnila Vrhničanka Furlan Helena, ki je z zmago zaslužila aplavz gledalcev. Za naslednji dve mesti pa sta se borili Horjulčanka Končanova in Vrhničanka Vidičeva.

V dirki mladincev sta takoj na začetku vožnje silovito potegnila Hrovat Ile-Astra in Škof Iztok-Horjul. Od Vrhničanov je v začetku najboljše vozil na 3. mestu Škrjanc Miran. V drugem krogu pa se je izkazal sijajni Trampuž Robi, ki je v sprintu prehitel 4 vozače in se uvstil na 3. mesto in ga tudi obdržal do konca dirke.

V glavni dirki članov 26. kolesarjev je bila konkurenca močna. Premočno je zmagal Penko Gorazd-Rog Ljubljana, pred Bozovičem Milošem-Kranj in Škulj Markom-Horjul. S petim mestom pa je presenetil najboljši vrhniški vozač Oblak Mirko. Ostali Vrhničani so bili za to dirko manj pripravljeni. Razveseljiva pa je velika udeležba dirkačev-domačinov.

Dirka mlajših veteranov je potekala v zmagoslavju vrhniških dirkačev, saj se je med prvih 10 uspelo vriniti na 7. mesto samo Malovrh Francu iz Ljubljane. Z dobro tehnično vožnjo je zmagal Miro Miklavčič pred Jožetom Miklavčičem in Jelovšek Gabrijelom. Z dobro vožnjo pa so jim mesto uvrstila Gale Marjan in Jerina Jože.

Trije prvouvrščeni iz vseh dirk so prejeli medalje. Ekipno je zmagala Vrhnika in osvojila pokal, ki ga je darovala občinska skupščina Vrhnika. Drugo mesto je dosegla ekipa Horjul. Tretje mesto pa je dosegla Astra Ljubljana.

Sodniško službo celotnega poteka dirk je tudi tokrat dobro vodil Fefer inž. Tone.

Tudi na teh dirkah po vrhniških ulicah so se nam pridružili mladi radioamaterji iz Vrhnike, ki so po mikrofonu seznanjali gledalce o poteku dirk in zmagovalcih, vmes pa so z glasbo poskrbeli za prijetno razpoloženje gledalcev.

Rezultati:

Pionirji od 10—14 let (4 krogi): 1. Kozjek Jože, Horjul; 2. Krištof Tomaž, Astra Lj.: 3. Petkovšek Sandi, Vrhnika;

Ženske neomejena starost (4 krogi): 1. Furlan Helena, Vrhnika; 2. Končan Vanja, Horjul; 3. Vidic Virna, Vrhnika;

Mladinci 15—18 let (8 krogov): 1. Hrovat Ile, Astra Lj.: 2. Škof Iztok, Horjul; 3. Trampuž Robi, Vrhnika;

Člani 18—35 let (12 krogov): 1. Penko Gorazd, Rog Lj.: 2. Bozovič Miloš, Kranj; 3. Škulj Marko, Horjul;

Veterani 35—45 let (6 krogov): 1. Miklavčič Miro, 2. Miklavčič Jože, 3. Jelovšek Gabrijel

Veterani 45—55 let (4 kroge) 1. Hrovat Gabrijel, Grosuplje; 2. Gale Marjan, Rog-Franek; 3. Jerina Jože, Logatec;

KAREL ŠTIRN

Moštvo naše garnizije na svečanem defileju ob zaključku prvenstva.

ŠPORTNO PRVENSTVO LJAO

Več od športa

Partizanska Bela krajina je prisrčno in z ljubeznijo sprejela udeležence 36. športnega prvnestva LJAO in 4. srečanja kulturnozabavnih skupin. Okoli 2500 udeležencev športnega tekmovanja in kulturnih aktivnosti je že takoj ob prihodu v Črnomelj, Metliko, Semič občutilo dobrodošlico, spoštovanje in želji tudi domačinov, da se gostje prijetno počutijo v njihovi sredi.

Vrhničani so bili še posebej zadovoljni, ko so za pokrovitelja dobili TGP Metlika SOZD za transport in gradbeništvo. V tej neveliki DO, ki šteje okoli 200 zaposlenih, posebej poudarjajo nacionalni sestav zaposlenih. 36 odstotkov je domačinov, vsi ostali pa so iz drugih krajev naše domovine. Ob sprejemu je bilo rečeno, da sta bratstvo in enotnost vodilo razvoja tega kolektiva.

Svečani defile tekmovalnih ekip — Postojne, Maribora, Ptuja, Ljubljane, Vrhnike iz Novega mesta in Ajdovščine je bil za mnoge posebno doživetje. V isti vrsti so korakali znani jugoslovanski športniki, ki jih pozna ves športni svet s tistimi, ki so se s športom začeli ukvarjati šele v JLA.

Tudi kulturni program se je čudovito skladal s svečanostjo ob otvoritvi 36. boljših rezultatov omenimo njegov skok v daljavo z vojno opremo in čevlji, skočil je 5,76 m. To je rezultat vreden pozornosti in spoštovanja.

Rokometaši so osvojili sedmo mesto z eno zmago in s šestimi porazi. Premagali so Maribor (18:12). To moramo omeniti, da so na rokometnem turnirju nastopili tudi rokometaši Jrina, Ivezić, Ilc, Radić, Kos in drugi, manj znani rokometaši prve in druge zvezne lige.

Še slabši položaj so imeli košarkarji. S svojimi igrami so zaslužili vsaj eno zmago, a jim je v odločilnih trenutkih zmanjkalo koncentracije in tekmovalnih izkušenj. Pri njih je bila konkurenca še hujša. Nastopili so Vujačić, Subotić, Papić (Olimpija) Akik (Cibona) Tičina (Zadar) in drugi.

V Mariboru služita vojaški rok Vrhničana Andraž Torkar in Anton Frumen, ki sta se odlično odrezala na prvenstvu. Torkar je bil 1. na 100 metrov in 200 m. Frumen pa je bil 3. na 1500 m.

športnega prvenstva LJAO, jasno je simboliziral nerazdružljivo povezanost naših narodov in narodnosti in tudi željo, da vztrajamo na Titovi poti. Posebno močan je udeležencem ostal vtis napisanih živih parol »40 let JLA« in »LJUBIMO TE« kot tudi izpisane meje naše samoupravne socialistične družbe enakopravnih narodov in narodnosti.

Športno prvenstvo LJAO je otvoril general — podpolkovnik Milan Jerkič. Iz njegovih besed izvira ena misel: naj zmaga šport in naj to športno tekmovanje pomaga vzpostavljati še močnejše vezi med narodi in pripadniki JLA. Zmagal je šport in duh skupne pripadnosti. Pet dni na športnih igriščih v Črnomlju, Semiču in Metliki ter Novem mestu so se vojaki borili za točke in sekunde.

Vrhničani so računali ravno na športne discipline, ki so bolj vojaške: vojaški mnogoboj, streljanje s pištolo z avtomatsko in polavtomatsko puško, plavanje. V igrah z žogo niso mogli narediti več kot se častno boriti in priznati premoč nasprotnika zaradi znanih vojakov-športnikov, ki so nastopali v drugih ekipah.

V plavanju je Vrhnika v končni uvrstitvi zasedla tretje mesto. Dudaš je osvojil prvo mesto na 100 m prosto. Tudi strelci so v končni uvrstitvi zasedli tretje mesto. Med posamezniki je bil Jurić četrti v streljanju s polavtomatsko puško, Ivanišević in Buha sta bila četrti in peti v streljanju z avtomatsko puško.

Tudi tekmovalci v mnogoboju so opravičili zaupanje. V skupni uvrstitvi so bili četrti s samo osmimi točkami zaostanka za tretjimi, oziroma s tridesetimi za drugimi. Kako majhna razlika v točkah je to, govori podatek, da bi bilo dovolj, da eden od tekmovalcev skoči v daljavo samo deset cm več, pa bi bilo osvojeno tretje mesto.

V konkurenci posameznikov je bil starešina Danko Barišić drugi. Od

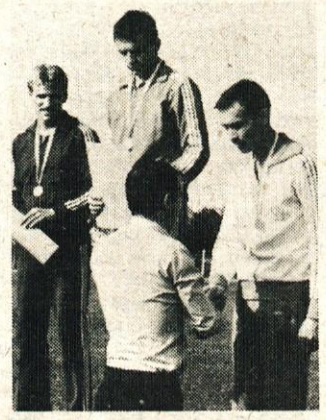

Odbojkarji so z zmago nad Novim mestom osvojili dve dragoceni točki.

Tudi atletika zasluži posebno pozornost. V središču dogajanja sta bila metalec krogle Vladimir Milić in skakalec v višini Vasa Komnenić. S svojimi rezultati sta opravičila nastop. Milić je vrgel kroglo 18,8 m, Komnenić pa je preskočil 212 cm. Oba rezultata sta rekorda prvenstev JLA. Vrhničani so lahko še posebej ponosni na svojega Dudaša in na Vuka. Dudaš je bil drugi v peteroboju, Vuk pa je osvojil dve medalji. Bil je drugi v metanju krogle, tretji pa v metanju bombe.

In še en zanimiv podatek iz atletike. V moštvu Maribora sta nastopila tudi dva vrhničana. Andraž Torkar je slavil dvojno zmago v šprintu: na 100 m in na 200 m. Anton Frumen pa je bil tretji na 1500 m.

V skupni uvrstitvi je Vrhnika zbrala 42 točk in s tem osvojila šesto mesto, kar je pravzaprav ponovljeni uspeh iz lanskoletnega prvenstva v Tolminu.

MOMIR ARSIĆ

V najtežji disciplini na prvenstvu — vojaškem mnogoboju je drugo mesto osvojili starešina Danko Barišić

Gostovanje vojakov — nogometašev na Vrhniki

Ob 6. maju, občinskem prazniku, se je tudi NK Usnjar potrudil proslaviti ta praznik. Povabil je moštvo Garnizona Ljubljana na prijateljsko nogometno tekmo.

Po zares dolgem času je nogometno tekmo obiskalo 850 gledalcev, za kar se moramo zahvaliti predvsem priznanemu moštvu iz Ljubljane, v katerem nastopajo znana imena jugoslovanskega nogometa. Moštvo sestavljajo nogometaši, ki nastopajo v prvi in drugi zvezni nogometni ligi. Ravno to moštvo želi avtor članka predstaviti ljubiteljem nogometa na Vrhniki in v okolici.

Pa pojdimo po vrsti. Znano je, da športniki, v tem primeru vojaki-nogometaši, v času služenja vojaškega roka nimajo zakonite možnosti, da bi nastopali v ustreznem tekmovalnem rangu. Moštvo Garnizona Ljubljana je nastalo, da bi nogomet približali prav tistim, ki ne morejo redno spremljati dogajanja v najkvalitetnejši igri. Seveda je moštvo nastalo z vednostjo določenih kategorij vojaških starešin.

Kot pravi starešina Save Mitić, tehnični vodja in trener, je moštvo gostovalo skoraj v vseh krajih Slovenije: Grosuplje, Maribor, Celje, Ljubljana, Kranj, Ajdovščina, Nova Gorica in druga manjša mesta v Sloveniji, ki nimajo nogometne tradicije in kjer so moštva vključena samo v rekreacijska tekmovanja.

V tem moštvu moramo posebej omeniti reprezentante: Ivico Šurjaka, Velimirja Zajca in Blagojeviča iz Crvene Zvezde. V moštvu nasprotnikov — nogometašev Usnjarja — je treba najprej omeniti Ivkovića, Bručića, Devčića, Dušana Savića, Nikolo Tatovića, Perduva, Delbera. Vsi ti so nogometaši, ki so nastopali za določene kategorije selekcij v republiškem in zveznem merilu. Nekateri od njih so si celo pridobili dres z državnim grbom. Spomnimo na dejstvo, da je moštvo Garnizona Ljubljana — po odobritvi vojaških oblasti — nastopilo tudi na Pokalu Slovenije in da so prišli v zaključno tekmovanje, ker so prej izločili republiške ligaše, Ilirijo (9:0) in Slovana (4:3).

Igra z nogometaši Usnjarja, kot so po tekmi poudarjali gostje iz Ljubljane, je bila zelo fer in zanimiva in ni bila obremenjena s samo borbo za točke. Gledalci so tako lahko uživali ob veščinah priznane igre. Zato so ob slovesu naročili nogometašem in vodstvu kluba: »Povabite nas in spet bomo prišli!«

MOMIR AVSIĆ

ŠAHOVSKE VESTI

Uspeh naših pionirjev na državnem prvenstvu

Na šahovskem festivalu ob dnevu mladosti v Pulju, ki je bilo od 20. do 24. maja letos, so naši pionirji na tradicionalnem moštvenem prvenstvu najmlajših osvojili 2. mesto brez izgubljenega dvoboja. Naši pionirji z OŠ Ivana Cankarja so vodili do zadnjega dne, ko so v odločilnem srečanju za 1. mesto s šahisti OŠ Bratov Lolić iz Zagreba igrali 2:2. Tako je ekipa OŠ Branka Radićevića iz Novega Beograda izkoristila ta rezultat in prehitela slovenskega prvaka za pol točke. Tako je bil končni vrstni red: 1. OŠ Branko Radićević 22,5 točke pred OŠ Ivan Cankar 22 točk, itd. Velja pa poudariti,da so naši šahisti premagali v neposrednem dvoboju letošnje prvake.

Hitropotezni turnir

Na zadnjem hitropoteznem turnirju v tej polsezoni je sodelovalo 8 šahistov. Zmagal je Miloševič 6,5 točke, pred Gostiša L. 6 točk, Hadalin 5 točk, in Privnšek J., ki je osvojil 4 točke, itd.

M. STANKOVIČ

Pešpot Vrhnika—Triglav

Letos bo že sedmo leto zapored poleti organiziran peš pohod z Vrhnike na Triglav (predvidoma v začetku julija).

Ker se je število tistih, ki so pot že prehodili, vsaj enkrat povzpelo že čez 60 smo pot organizirali kot transverzalo in zato izdelali dnevnike poti, za večkratne udeležence, ki jih tudi ni malo, pa tudi izkaznice, v katere se vpisuje vsak pohod posebej in obenem podeli tudi odgovarjajoče transverzalne značke: Za prvič prehojeno pot — bronasti znak, drugič — srebrni znak in tretjič — zlati znak. Vse, ki so doslej že prehodili pot enkrat ali večkrat, pa tega niso zabeležili v posebne dnevnike prosimo da se oglasijo v pisarni planinskega društva, Tržaška 12 (uradne ure so ob četrtkih od 16. do 18 ure). Tu bodo na podlagi dokazov lahko prejeli ustrezno značko in izkaznico, kajti v bodoče bo mogoče dokazovati prehojeno pot le z žigi v dnevniku poti, ki jih lahko dobite v pisarni planinskega društva.

Vse, ki se nameravajo letos udeležiti organiziranega pohoda, pa prosimo, da se prijavijo v planinskem društvu.

S. J.

ŠE NEIZKORIŠČENE MOŽNOSTI V TURIZMU IN GOSTINSTVU

»Drive in« restavracije ob naših avtocestah?

Promet na naših avtocestah je zlasti v sezoni zgoščen zadi priliva turistov. Vsem turistom pa je skupno, da se jim mudi a cilj, kjer imajo večinoma že plačane rezervacije.

Zamislimo si položaj turista ki potuje skozi naše kraje na ddih. Čeprav je verjetno odpotoval pravočasno, se mu na poti hudi, saj ga na koncu potovanja čaka rezerviran hotel, kjer bo miru obedoval in se odpočil. Kaj pa, da bi se spotoma ustavil? es, da je toplo kosilo več vredno od hladnega narezka. Toda eba je zapustiti avtocesto in se odpeljati v nekaj kilometrov ddaljeni kraj, nato poiskati parkirni prostor in primerno restaracijo ter obedovati. To pa lahko vzame 2 ali 3 ure dragocenega časa in medtem je lahko že blizu cilja.

Za to, da turisti potujejo mimo nas in ne potrošijo nekaj svojih eviz, čeprav bi to želeli, pa smo krivi sami, ker ne znamo dolj prisluhniti zahtevam potnikov na avtocesti ki žele obedovati in se okrepčati ter čimprej nadaljevati vožnjo.

KAJ JE »DRIVE IN« RESTAVRACIJA?

Dobesedno prevedeno, to je restavracija, kamor se potnik ripelje z avtomobilom. Običajno so to provizorične restavracije, ki so odprte le v sezoni.

Te restavracije za potnike v tranzitu so vedno postavljene ob vtocesti. Zidanih objektov je malo ali jih sploh ni, ker se lahko porabljajo provizoriji. V bistvu gre za ograjen prostor z mnogimi parkirnimi prostori ter z uvozom in izvozom na avtocesto. Potnik, ki se pripelje po dovozni poti z avtoceste, pri vhodu rejme jedilnik, oziroma seznam turističnih menijev. Alkoholnih pijač ni na seznamu in jih ni možno dobiti. Gost nato vozi vto do parkirnega prostora, kjer parkira, a ne zapusti vozila. Parkirni prostori so razporejeni vzdolž lesenih hodnikov, ki so nekaj centimetrov dvignjeni od tal in po katerih hostese pripelejo na servirnih vozičkih hrano. Ko se je gost odločil za menü, prižge luči avtomobila, kar je znak za hosteso, da prevzame naročilo in servira hrano. Hostesa servira obed v kovinskih košaricah, ki zelo spominjajo na nakupovalne košarice v supermarketih, in te košarice obeša na zunanje strani oken avtomobilov, gostom pa izroči pladnje. Gostje obedujejo kar v svojih avtomobilih. Hrano si servirajo sami in jo jemljejo skozi avtomobilsko okno iz košric. Ko gostje končajo z obedom, dajo z lučmi hostesi zopet znak. Hostesa pobere košarice in pladnje ter izstavi račun. Običajno se poravna račun pri blagajni, ki je postavljena pri izvozu iz restavracije na avtocesto.

Lokacija teh restavracij je v bližini črpalk ali blizu odcepov avtoceste. Večje restavracije imajo še pred uvozom znak ali semafor, kjer sveti rdeča luč, kadar so vsa parkirna mesta v restavraciji zasedena.

Te restavracije so pogostejše na ameriškem kontinentu. Od tam izvira tudi ime teh restavracij. To pa ne pomeni, da bi morali slepo uvajati tujke v naš jezik. Menim, da je dovolj, da že imamo »market«-e in »hot dog«-e in ni treba da dobimo še »drive in«-e. Pa túdi samo z lepim slovenskim izrazom ne bi bilo dovolj pomagano, saj turisti v tranzitu verjetno našega jezika dovolj ne poznajo.

Zato pride v poštev predvsem znak, ki mora informirati turista:

— da gre za restavracije
— da so restavracije namenjene avtomobilistom
— da gre tudi za parkiranje.

Morda bi bilo dovolj, da bi napis »restavracija« opremili z znaki za smer vožnje in za parkiranje.

POMEN TEH RESTAVRACIJ

V prvi vrsti je potrebno poudariti, da te restavracije zahtevajo relativno zelo malo investicijskih sredstev. Nujno potreben je le ustrezno urejen in tlakovan parkirni prostor s primerno razporejenimi hodniki. Nekateri objekti, za pripravo hrane, ki jo je treba le pogreti in pripraviti za serviranje ter higienski prostori, so lahko le provizoriji.

Z uvajanjem teh restavracij bi prehodnim turistom ugodili z možnostjo toplega obroka pri tem pa bi izgubil čim manj časa.

Te restavracije bi bile pomembne tudi v širšem merilu, saj bi prispevale k boljši in celovitejši turistični uslugi, kar bi pomenilo točko več v mednarodni konkurenci na področju turizma.

inž. Žigon Marijan

Odmevi — pisma občanov

Prometni red ali nered na Stari cesti

Že nekaj let je preteklo, odkar je bila Stara cesta iz dvosmerne preimenovana v enosmerno. Novost nas je vse navdušila, zlasti, ker se je prometna gneča zmanjšala, pešci pa so bolj varno hodili po opravkih.

Delavci Komunalnega podjetja Vrhnika vsako leto na pomlad z belimi črtami obnovijo parkirišča. Pred nekaterimi hišami pa so oznake prepovedi parkiranja narisane z rumeno barvo, da ne rečem, da je cestišče tudi označeno z prometnimi znaki o prepovedi parkiranja.

Vse bi bilo prav, ko ne bi na Stari cesti odprli dveh novih lokalov — čakalnic »Jernejev hram« in »Urška«. V prvem naši fantje čakajo svoje punce, da nakupijo dovolj hrane v sosednji trgovini in drugi prav tako čakajo svoje boljše polovice, da nakupijo dovolj zelenjave, katere cena je tako visoka, da je niti Svet potrošnikov pri KS Vrhnika ne more doseči, ker v kraju ni mizarja, ki bi lahko naredil tako visoko lestev.

No, pa še vse bi prenesli, če tudi mi, ki živimo ob tej cesti, ne bi imeli svojih jeklenih konjičev. Tako smo včasih prisiljeni zapustiti dom ali se vrniti domov. Toda kje naj se ustavimo, ko pa žejni fantje po več ur ne ugasijo svoje žeje. Noben rumeni Andrejev križ ne pomaga. Največkrat boljše polovice, natovorjene kot mule, ne dočakajo svojih fantov in jo uberejo kar peš domov. Vrhniški fantje pa ne bi bili fantje, če bi vsaj potem, ko so jih dekleta ozmerjala, odšli domov. Tako raje počakajo večera, da lahko še kakšno užgejo po domače.

No, pa ni moj namen preveč opravljati, vsakemu se lahko kaj podobnega zgodi. Raje bi se vrnil na problem, ki izgleda nekaterih ne skrbi preveč, seveda lahko rečem takoj, da zato, ker nihče od njih ne živi na tej Stari cesti. Vsak ima s svojim okoljem toliko opravka, da se nima časa posvetiti tudi okolju drugih.

Včasih le grem peš v Ljubljano in prav prijetno se počutim, ko zagledam može v zelenih uniformah, pa to niso gozdarji ali lovci, temveč novi ljudje — komunalni redarji. Tudi pri nas na Vrhniki imamo enega, tudi ta ima zeleno uniformo, samo njegovo delo je drugačno. To se kar vidi, saj v Ljubljani delajo prometni red in preganjajo tiste fante iz »čakalnic«, pri nas pa mora to biti malo drugače.

Dobro je, da si je AMD pridobilo na Stari cesti svoj poslovni prostor. Še bolj prav je, da je pri AMD nastavljen človek, ki namesto tistih, ki so za to pristojni, dela prometni red na Stari cesti, in tako je prav. Mislim, da bi AMD moralo imeti še več neplačanih redarjev, da bi tiste, ki ne poznajo prometnih predpisov, čimpreje spravili v tečaj za preveritev znanja.

Naj mi oproste vsi, če sem jih morda prizadel. Moj namen je bil: ali naj bo na Stari cesti prometni red ali pa naj se jo zapre za promet. Uporablja pa naj jo tisti, ki živi v tem delu Vrhnike, oziroma samo tista vozila, ki dostavljajo blago za potrošnjo.

ANDREJ GRAMPOVČAN

Izteklo se je življenje prvoborke Ivanke Molek

Izteklo se je življenje prvoborke Ivanke Molek. Od tovarišice borke — žene, ki je vedela, kaj je trdo delo v življenju in spoznala, kaj je vojna, smo se poslovili 22. maja.

Takrat, ko je bila še čisto majhna in ko je kot Čeponova Ivanka iz Zvirka na Pakem tekala za kravami po vlažnem in škrtem marostu ali pa po Prevejku nad staro železnico, še ni vedela, kako težko bo njeno življenje. S šestnajstimi leti, še neizkušena, je morala od doma, da bi osem dolgih let služila pri tujih gospodarjih v Borovnici, na Verdu in v Ljubljani. Ko je po hudih preizkušnjah v 24. letu starosti dobila v možu Janezu življenjskega tovariša, si je za nekaj časa oddahnila. Slutila je, da je prišla v dobro družino Petkovih, med ljudi in tovariše, s katerimi je ponosno začela svojo revolucionarno belo pot. Bila je stalno v prvih vrstah s tovariši in tovarišicami kot so Zalar Tone in Tončka, Puntar, mož Janez, Palčič, Demšar, Repar, Mikuž Pavle in drugi, kateri so pod vodstvom KP želeli, hoteli, morali in tudi storili veliko pomembnega za revolucionarno preobrazbo borovniškega kota in Faškarije. Kot mati dveh odraščajočih otrok je kot gospodinja napravila prenekatero pot kot kurirka ali raznašalka takrat prepovedanega propagandnega materiala.

Čeprav je bil jok otrok silovit, je njihove otroške zahteve dostikrat podredila vzvišenim ciljem revolucije, ker je vedela, da bodo isti otroški glasovi nekoč peli pesem svobodnih samoupravnih ustvarjalcev v svobodni, ne pa tlačeni domovini. Ni ji bilo lahko, ko je v znanih draginjskih demonstracijah v Borovnici pred občino vzklikala revolucionarne parole. Še danes slišim glasove: »Dajte nam kruha in zaposlitve!« In tudi danes še vidim žandarja-hlapca, ki je iz žepa potegnil skorjo kruha in jo vrgel med demonstrante. Glas vseh in tudi njen je bil kot odgovor mogočen: »Sam ga žri, hlapec, za hlapca rojen, saj dalje ne vidiš kot do svoje puške!« Ona je videla mnogo dlje. Čeprav je bila družinska blagajna skopa, je vendar zmogla moči, da je tovariše opremila s hrano, ko so odšli poslušat besede tovarišev Leskovška Luke, Dolinška in drugih. V odsotnosti moža je na skrivaj pogledala propagandne materiale, katere je morala razdeliti. Nekaj bi rada prebrala, se naučila, saj je vedela, da se z znanjem pride dlje.

Jeruha — dom njenih in njen. Hišica med tramovi in barakami. Koliko skrivališč za njeno raznašalsko delo! Vse je postorila, kot ji je bilo naročeno, zakonspirirano, brez prič, le vrabci so jo po tramovju skakajoč in čivkajoč spremljali in bili priča njenemu skrivnostnemu delu. Kmalu je doživela prvi težji udarec. Moža Janeza so ji odpeljali v Ivanjico. Z njim tudi druge njegove tovariše. Kako je bilo v njihovi odsotnosti s preživljanjem otrok, je vedela samo ona. Nič bolje ni bilo po njegovi vrnitvi, ko je kmalu moral v ilegalo. Starim težavam se je pridružila nova, veliko večja — vojna. Ljubovala je vsemu, njena agilnost ni upadla in izvajala je še naprej naloge, ki jih je pred njo postavljala partija. Kot nagrado za njeno delo so jo 1941. tovariši sprejeli v partijo. Okupatorju in domačim izdajalcem njena aktivnost ni bila več skrivnost, zato je morala v zapor. Obsojeno na 5 let konfinacije jo je pot vodila v Italijo, kjer je doživljala nove težke preizkušnje.

Po dolgem času je vendar dočakala nekaj lepega. Črnih srajc in italijanskega fašizma ni bilo več. S ponosom je na svojo prezgodaj osivelo glavo postavila titovko in postala borka — bolničarka NOV Jugoslavije v Bariju. Dočakala je najlepši trenutek, ko je, čeprav šele v jeseni 1945., objela svoje najdražje v svobodni domovini.

Za delo jo je družba nagradila s štirimi visokimi odlikovanji: S spomenico 1941., z redom hrabrosti, z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo in redom bratstva in edinstva II. stopnje. Ta dokaz njene revolucionarne aktivnosti bodo vsi njeni radi čuvali z zavestjo, da jih je nosila žena, mama in tovarišica. Ostala bo med vsemi nami svetal vzgled, kako se čuvajo in hranijo svetle tradicije NOB.

Viktor Kirn

Hišni svet opozarja starše

Hišni svet v bloku Na Klisu A-2 je na eni od sej ugotovil, da se kljub opozorilu, da se otroci ne smejo igrati na ploščadi pred poslovnimi prostori in privatno zlatarno, ker z hrupom vznemirjajo tako stanovalce kakor tudi delavce poslovnih prostorov to še vedno dogaja. V bloku imamo tudi bolehne stanovalce, ki ne prenašajo vpitja in zbijanja žoge.

Prilagamo opozorilo staršem, ki nam ga je posredoval oddelek za notranje zadeve SO Vrhnika.

»SKUPŠČINA OBČINE VRHNIKA«
Oddelek za notranje zadeve
Številka 6 1-010-012 76
Datum: 7. 6. 1981

OPOZORILO
STARŠEM

Na pritožbe SDK ekspozitura Vrhnika; LB, ekspozitura na Vrhniki; Samoupravna skupnost za zaposlovanje Ljubljana, enota na Vrhniki, in hišnega sveta, da na ploščadi pred blokom na Klisu A-1, A-2 in A-3 otroci, ki se tu vozijo s kolesi, igrajo z žogo in z drugimi igračami toliko motijo normalno delo v teh ustanovah in tudi stanovalci bloka, da so zaradi tega upravičene pritožbe.

ZATO STARŠE OTROK OBVEŠČAMO, DA SVOJIM OTROKOM PREPOVEJO NA TEJ PLOŠČADI IGRANJE Z ŽOGO, KOLESARJENJE IN VPITJE.

Starše tudi obveščamo, da po občinskem odloku o prekrških zoper javni red in mir v občini Vrhnika (Ur. l. SRS, št. 4-78) taka dejanja niso dovoljena. Kakršnokoli motenje, nadlegovanje ali smešenje ljudi ter povzročanje hrupa pred ustanovami se smatra za prekršek in se kaznuje od 50 do 3000 dinarjev.

Hišni svet upa, da bo opozorilo zaleglo.

Predsednik hišnega
sveta Klis A-2
Kuhar Anton

Vzgojno varstveni zavod Vrhnika
Tržaška c. 70 Vrhnika

Razpis za varuhinjo na domu

Komisija za delovna razmerja VVO Vrhnika razpisuje prosta dela in naloge:
— varuhinje za varstvo otrok na domu, na področju KS Dragomer—Lukovica
— varuhinje za varstvo otrok na domu, na področju KS Borovnica.

Varuhinji se sprejmeta v delovno razmerje za določen čas.

POGOJI:
— soba za varstvo otrok,
— splošni zdravstveni pogoji v družini,
— pravilen odnos do otrok,
— v varstvu je najmanj 5 otrok (otroke sprejme Komisija za sprejem otrok pri VVO Vrhnika),
— starost varuhinje mora biti od 21 do 60 let,
— moralno politična neoporečnost.

Pričetek del in nalog 1. 9. 81
Pismene prijave pošljite na VVO Vrhnika, Tržaška c. 70, Komisiji za delovna razmerja, v 15 dneh od dneva razpisa.

MERCATOR — HOTELI
Gostinstvo n. sub. o. Ljubljana
TOZD HOTEL MANTOVA
n. sub. o.
61360 VRHNIKA, Cankarjev trg

Objavlja prosta dela in naloge

sobarice

Pogoji: — končana osnovna šola;
— kandidatu nudimo samsko stanovanje;
— objavljena dela in naloge se opravljajo za nedoločen čas s polnim delovnim časom;
— delo je v izmenah

Zainteresirani kandidati naj pošljejo pismene vloge oz. se lahko osebno zglasijo v hotelu, v 15 dneh od dneva objave.

Kandidati bodo obveščeni v 15 dneh po sprejemu sklepa pristojnega samoupravnega organa.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi žene, mame, stare mame

Ivanke Jurjevčič

roj. Vehar

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in nesebično pomoč ter številno spremstvo na njeni zadnji poti.
Iskrena hvala zdravstvenemu osebju za skrb in pomoč med dolgo boleznijo. Hvala tudi pevskemu zboru za poslovilne pesmi.

Žalujoči: mož Kajetan, hči Ivanka z družino in sin Rajko z družino

ZAHVALA

Ob nenadni smrti naše drage mame, stare mame in prababice

Frančiške Jurca

Vrtnarjeve mame iz Podlipe

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se poslovili od nje in jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, nam pa izrekli sožalje. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za vsestransko pomoč. Posebna zahvala velja pevcem ter Ivanu Malavašiču in župniku za poslovilne besede.

Vsi njeni

Mladost za vse enaka

Oh, to naše življenje! Nemalokrat ga hočemo ujeti z dlanjo, da bi spoznali njegovo resnico. Človek v življenju neprestano išče, išče tisto, česar ne pozna. Vsakdo si želi nekaj svojega: ljubezen, toplino, svojo podobo. Ogromno pa je še tistih, ki jim mladost zakrivata žalost in tema, osamljeni so, ogrnjeni v prt posmehovanja in preziranja ljudi. Najhuje je, kadar so tako prizadeti naši najmlajši, ki majhni in nebogljeni še niso dodobra pogledali v svet prevar ali jim zaradi najrazličnejših neizprosnih vzrokov ni bilo omogočeno živeti tako, kot drugim. Toda na svetu so tudi ljudje, katerih čuti zaznavajo nesrečo drugih, zaznavajo na tisoče in tisoče napak, ki se pojavljajo v naši družbeni skupnosti, na tisoče razlik med ljudmi, katere bi bilo potrebno urediti in odpraviti. Pred nedavnim smo na osnovni šoli Ivan Cankar obiskali oddelek s prilagojenim predmetnikom oziroma učnim programom. Vdrli smo v sanjski svet teh otrok, v njihov nevsakdanji svet. O njih samih in o delu njihovih tovarišic smo želeli izvedeti nekaj več in nismo prišli zaman.

Občanom je ta oddelek verjetno bolj malo poznan, mnogim morda celo tuj, kajti v vsej svoji krutosti in nepremišljenosti smo ga ljudje zaznamovali z drugimi slabšimi imeni. Le malokdo ima toliko srca, da bi se vprašal, kakšen je pravzaprav ta oddelek, kakšen je vsakdan otrok, ki ga obiskujejo, kaj delajo in kako živijo. Starejši največkrat pozabljamo nanje, le včasih se spomnimo, da živijo tudi oni, katerim je prilagojeni učni program v osnovni šoli potreben. Največkrat se celo starši lahkomiselno obnašajo do svojih otrok na tem oddelku, dasi seveda ne vsi, v celoti pa se ne zavedamo dovolj, da so tudi ti otroci del naše družbene skupnosti, del naše osnovne šole in povsem enakopravni z vsemi ostalimi učenci. Tovarišice v šoli jim niso samo tovarišice, verjemite nam, prave mame so jim in učence vzgajajo v zrelo osebnost, da se bo vsak izmed teh dečkov in deklic nekoč lahko vključil v tokove našega družbenega življenja, njihove varuhinje so in vodnice v življenju. Učijo jih živeti z nami, razumejo jih in jih skušajo pripeljati na tisto pot, po kateri bodo nekega dne vsaj nekateri prišli do nas ali vsaj v našo bližino.

Oddelek s prilagojenim učnim programom je v sklopu osnovne šole Ivan Cankar, obiskuje pa ga 32 učencev, od prvega do osmega razreda. Iz občine Logatec se vozi 9 učencev, 23 pa jih je z Vrhnike in njene bližnje okolice. Največ težav se pojavlja ravno pri vozačih, ki se vozijo iz sosednje občine in bližnjih zaselkov Vrhnike, posebej hudo pa je v zimskem času in ob slabem vremenu. Otroci tedaj zamujajo pouk, prihajajo mokri in premraženi, kar od njihovih pedagogov zahteva še posebne napore. Oddelek ima, kot smo že uvodoma omenili, osem razredov, ki so za razliko od ostalih na šoli kombinirani, in sicer: prvi in drugi razred skupaj, tretji in četrti skupaj in tako naprej do osmega. Morda se bo komu zdelo nenavadno, ker je v razredih manj učencev, kot smo jih običajno vajeni. Število v posameznem razredu se giblje od pet do osem učencev, toda to je za učitelja, ki dela s temi učenci, že kar precej. Vedeti moramo namreč, da je potrebno vsakega učenca v razredu obravnavati individualno, kar pomeni, da se morajo tovarišice v razredu ukvarjati z vsakim posameznikom posebej, sestaviti morajo poseben učni program, ki bo ustrezal njegovim sposobnostim, pri tem pa je potrebno pokazati še zvrhano mero potrpežljivosti in materinske ljubezni.

Oddelek s prilagojenim učnim programom obiskujejo različni otroci, iz različnih koncev kraja in tudi iz različnih družin. Otrokov razvoj, kot morda veste, že od malih nog spremlja socialna delavka, še posebno se na otroke gleda v vrtcih in kasneje v mali šoli. Tu se že ocenijo njihove sposobnosti in navade ter seveda morebitne pomanjkljivosti. V sodelovanju z ostalimi strokovnimi delavci, ki spremljajo otroka in delajo z njim, ter po posvetovanju s starši lahko socialna delavka predlaga, v kolikor je to seveda potrebno, in če meni da otrok v osnovni šoli ne bo dorasel natrpanemu učnemu programu za osnovne šole, začne obiskovati oddelek s prilagojenim učnim programom. To seveda ne pomeni, kakor nekateri mislijo, da je tak otrok »zabit« ali »nezmožen« za učenje, marveč nasprotno. Izkazalo se je, da so mnogi učenci na tem oddelku zelo pridni in marljivi, da pa ne bi bili kos celotnemu učnemu programu v osnovni šoli, ker morda določene snovi ne razumejo takoj, nekatere naloge rešujejo počasneje in podobno. Takim učencem moramo pomagati, kajti nespametno bi bilo, da bi v osnovni šoli po nepotrebnem zaostajali in ob preobilici dela izgubljali voljo do učenja, zato učitelji pripravijo zanje posebne učne programe. Izdelajo jih prav za vsakega posebej in za nikogar enako, marveč so sestavljeni tako, da ustrezajo dejanskim sposobnostim posameznega učenca ter ga na ta način usposabljajo za nadaljnje življenje in delo.

Med učenci pa so tudi taki, pri katerih doma vladajo družinska nesoglasja, starši jim ne posvečajo dovolj pozornosti ali pa so roditelji podvrženi alkoholizmu in otroke doma celo pretepajo. Ti otroci prihajajo v šolo nervozni, pri pouku niso dovolj zbrani, strah jih je misli na dom, nekateri med njimi niti ne vedo za svoje fiziološke potrebe in se še polulajo, mnogi pa v prvem razredu še sploh ne znajo veliko govoriti ali pa sploh ne govorijo. Vzroki navadno tičijo v zanemarjenosti otrok in malomarnosti staršev. Takim otrokom moramo pomagati, zakaj težko se vživijo v okolje in so zelo občutljivi. Pedagoški delavci na naši osnovni šoli jim nudijo takorekoč vse, več jim zagotovo ne bi mogli. Tovarišice so z njimi navadno celo prijaznejše od staršev, zato se učenci nanje čustveno navežejo in radi prihajajo v šolo, kjer je največkrat prijetneje kot doma. Tovarišice s temi šolarji, pri katerih se doma kopičijo socialni problemi, uspešno kontaktirajo tudi izven šolskega življenja. Otroci jim zaupajo, potožijo težave in postanejo samostojnejši. Prizadevanja seveda ne rodijo uspehov čez noč, a čas in potrpežljivo delo prineseta tudi to, dasi mora nemalokatera tovarišica žrtvovati svoj prosti čas, kolikor ga sploh ima, nemalokdaj pa se mora odreči celo svoji družini. To niso majhne odpovedi, dobesedno: živeti mora za svoj razred, za malčke, ki ne poznajo topline, kakor mnogi njihovi sovrstniki, za šolarje, ki se želijo enakopravno vključiti v tok življenja, ki se včasih obrne proti njim samim.

Šolski dan v razredih s prilagojenim predmetnikom je pester in v razredih ne manjka razposajenega živžava. Učenci nižjih razredov se veliko pogovarjajo, se učijo abecedo in pišejo, rišejo in naučijo se tudi kakšne recitacije. Učijo se tudi kulturnega vedenja in discipline, ter, kaj se sme in kaj ne. Podobno je v višjih razredih, kjer je potrebno vedeti in znati že kar precej. Učni program je podoben onemu v osnovni šoli, le skrajšan je in nekoliko razumljivejši. Za višje razrede žal ni učbenikov, ker jih je zavod za šolstvo pripravil le do petega razreda. Pedagoški delavci morajo zaradi tega sami pripravljati ustrezne programe, jih oblikovati, napisati in razmnožiti, potem pa jih razdelijo med učence, da se z njih učijo in jim ni potrebno vsega pisati. Pedagogom to vzame precej časa, res pa je, da tega njihovega dela verjetno nihče ne vidi oziroma noče opaziti in razumeti. Na teden imajo učenci tudi devet ur praktičnih znanj. Ta obsegajo pletilstvo, šivanje, pranje in likanje, pospravljanje stanovanja in kuhanje, šolarji pa imajo tudi svoj vrtiček, katerega pridno obdelujejo. To so zelo koristna znanja za življenje.

Po obveznem osnovnem šolanju, kot za ostale učence na šoli traja 8 let, šola usmerja dekleta in fante v poklice ozkega profila. V sedmem in osmem razredu imajo vsi obvezno 14-dnevno prakso, kjer se že pokažejo določene sposobnosti vsakega posameznika in se opazi, koliko je dozorel v osmih letih osnovnega šolanja za kar najbolj uspešno vključevanje v življenje in delo naše družbene skupnosti. Predvsem je pomembno, da učenec postane samostojen in da zanj povsod in zmeraj najdemo dovolj posluha. Obvezno prakso učenci navadno opravljajo v Industriji usnja Vrhnika, v Kovinarski, na Gozdnem obratu ali v Kmetijski zadrugi. Te ustanove so pokazale dobršno mero zanimanja zanje in ocenjujejo njihovo delo in sposobnosti, res pa je, da je eden bolj drugi manj vešč dela, redki pa so tisti dela nezmožni, ki se jih kasneje vključuje v ustrezne zavode, koder se nadalje usposabljajo. Zgodi se tudi, da na šolo prihajajo pritožbe, ko se je učenec z oddelka že zaposlil, češ da ni zadovoljil in se ni uspel vživeti v novo sredino. Tega seveda ne smemo posploševati niti ne jemati preveč zares, kajti zavedati se moramo, da je bil otrok poprej navezan na šolo, na svoje sošolce in tovarišice, zategadelj moramo razumeti njegovo začetno zmedenost in pri delu mu moramo strpno pomagati, če hočemo, da se je bo kmalu otresel. Omogočiti mu moramo tako delo, kakršnega je sposoben opravljati, predvsem naj bo lažje, določene stvari pa mu je potrebno večkrat razložiti. Če bomo dobri z njim, zelo pomembna je potrpežljivost, bomo takemu učencu, vedeti moramo, da je še otrok, povrnili samozavest, privadil se bo na delo in sčasoma bo odpravil napake ter postal samostojnejši.

Kako močno so ti otroci navezani na svoje pedagoge iz osnovne šole, zgovorno priča podatek, da pridejo potem, ko so stari že več kot trideset let ali celo poročeni, zelo radi po nasvete v šolo, k svojim nekdanjim učiteljem. Ostali učenci iz osnovne šole denimo samo za primer, svojih učiteljev, potem ko zapustijo osnovno šolo, navadno niti ne pozdravijo več, razen redkih izjem.

Da ne bi kdorkoli mislil, da je oddelek s prilagojenim predmetnikom na osnovni šoli kakšen poseben prostor, čisto zase zgrajen in proč od ostalih, naj povemo, da temu ni tako. Vse je v enem poslopju, v eni šoli in nobenih razločkov ni. Učenci se med seboj dobro razumejo in vsi skupaj so osnovnošolci. Vsi so prijatelji, poklepetajo med odmori, se lovijo in zabavajo, tako kot veleva »šolska tradicija«. Vsi skupaj obiskujejo šolo v naravi, poleti imajo namreč plavalni in pozimi smučarski tečaj, ravno tako se skupaj in za vse enako organizirajo športni dnevi in proslave, med letom pa imajo tudi poučne ekskurzije. Učenci s prilagojenim predmetnikom so na športnem področju zelo aktivni in prizadevni. Kot zanimivost naj povemo, da bo osnovna šola Ivan Cankar letos gostiteljica športnih iger učencev s prilagojenim predmetnikom v SRS. To ni majhen dogodek, prav pa je, da se ga spomnimo, da ne bo šel mimo nas in da ga predvsem starejši ne bi prezrli.

Ko smo obiskali posamezne razrede, učenci so nas povsod zelo lepo pozdravili in odgovarjali na naša vprašanja, smo lahko opazili celo vrsto zanimivih risbic, okusno izdelanih lepljenk in vezenin, kar je dokaz, da so učenci likovno zelo izrazni. To našo ugotovitev je takoj potrdila tudi ena izmed tovarišic, ki nas je opozorila, da so učenci lani prejeli celo prvo nagrado za likovni izdelek, železniško transportno podjetje Ljubljana, ki je razpisalo natečaj, pa jih je nagradilo z izletom v Pulo. Za šolarje je bilo to enkratno doživetje, obenem pa njihov velik uspeh, veliko talenta in umetnosti pa so pokazali tudi na področju izdelovanja ekslibrisov, kjer so prav tako dobili nekaj lepih nagrad. Iz njihovih ust smo izvedeli, da so kar veseli, da imajo radi tovarišice in šolo in...

Najbrž ne bi mogel nehati, če me med njihovim naštevanjem ne bi premotil šolski zvonec, odmoru pa se je seveda težko odpovedati. Zastrmel sem se v daljino življenja, ki je še pred njimi. Strmel sem v to mrežo njihovega navideznega življenja in se spraševal, koliko trpljenja jim bo še nalovila?! Potem sem se poslovil od prijaznih tovarišic, ki so našle čas zame in stopil na plano, kjer je bril mrzel veter in je sneg naletaval. V daljavo se je zazrlo moje oko in drugače presojalo v ledeni sapi mojih mrzlih misli, toda v ledu so se v tisočerih barvah blesteli kristali in nanje so v vročih kapljah padali novi ideali.

F. TRŠAR

Naši sogovorniki na osnovni šoli Ivan Cankar so bili ravnatelj Toni Turk in tovarišice, ki poučujejo na oddelku s prilagojenim učnim programom Mohar Meta, Barbo Sonja, Podobnik Ana in Vilfan Jana. Iz vsake njihove besede je vrela ljubezen do otrok. Njihova pripoved je bila en sam film podob iz življenja in vsaka njihova beseda je bila beseda, ki je zajemala iz kipeče kupe življenja teh otrok.

Tudi mladinska organizacija na Vrhniki si stalno prizadeva, da ne prihaja do kakršnih koli razlik med osnovnošolci in šolarji z prilagojenim predmetnikom, saj ne pozablja na nobenega. Vsi najmlajši so člani pionirske organizacije, kasneje pa so tudi vsi sprejeti v zvezo socialistične mladine Slovenije.

Naš časopis — Glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika — Ureja uredniški odbor: Jereb Marina (predsednik), Curk Vida, Borčič Milorad, Susman Jakob, Selan Milan, Krašovec Andrej, Petelin Franc (glavni in odgovorni urednik), Žitko Ivan (tehnični urednik) — Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika — Številka žiro računa: 50110-678-41016 — Telefonska številka uredništva: 70-325 — Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2 — Po mnenju Sekretariata za informacije v IS SRS na podlagi 7. točke prvega odstavka 26. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316-72) je Naš časopis oproščen prometnega davka.

V gradu v Bistri je bila proslava ob tridesetletnici ob stoja tehniškega muzeja. Proslava je bila pod pokrovi teljstvom Franca Leskovška-Luke in izvršnega sveta SR Slovenije.

Na slavnosti je govoril podpredsednik slovenskega izvršnega sveta Dušan Šinigoj.

Podaljšanje krajevnega samoprispevka v KS Drenov grič — Lesno brdo

Delovni ljudje in občani v KS Drenov grič — Lesno brdo so že v letu 1976 z referendumom v dokaj velikem številu odlo da bodo združevali 1,5% od osebnih dohodkov in drugih pr mnikov samoprispevka za sofinanciranje rekonstrukcije in faltiranja najvažnejših cest v krajevni skupnosti. S sredstvi moprispevka, dodatnimi prispevki neposredno prizadetih čanov ob posameznih cestah tudi do 10.000 din in več in s stvi, ki so jih prispevali IUV, SKIS in Mineral, so v letu 1978 ključil prvo fazo asfaltiranja cest in v letošnjem letu še nasled

Celotnega programa asfaltiranja cest pa jim kljub vsem prizadevanjem ni uspelo v celoti realizirati, zato je bilo nujno nekatere naloge prenesti v novo srednjeročno obdobje. Občani Drenovega griča in Lesnega brda so pri teh akcijah pokazali veliko stopnjo družbene zavesti in bili pripravljeni sodelovati ter poleg samoprispevka prispevati velik del še dodatnih sredstev, tako so bile nekatere ulice na Drenovem griču, ki so bile v programu predvidene v kasnejši fazi, urejene in asfaltirane izključno z dodatnimi prispevki občanov, ki živijo neposredno ob njih.

Krajevni samoprispevek se teče s 1. julijem letos. Občan kaj hitro ugotovili, da tudi sv zdajšnjih potreb in želja, ki opredeljene v srednjeročnih kumentih krajevne skupnosti bodo mogli izpeljati brez sk nega prizadevanja in združe nja sredstev vseh krajanov brez nadaljnjega zagotavlja potrebnih sredstev, iz samo spevka. Le s skupnimi mo vseh krajanov bo možno za toviti, da se bo življenje in de krajevni skupnosti, v neposr nem okolju, kjer krajani ži lahko razvijalo tako, kot si že

Izhajajoč iz nalog opredelje v planskih dokumentih za slednje srednjeročno obdob bil pripravljen in na zboru ob nov dopolnjen in usklajen gram nalog, ki naj bi jih razre vali iz sredstev podaljšan samoprispevka.

Najvažnejše naloge, ki na jih sofinancirali iz sredstev moprispevka, so naslednje:

— dokončanje ureditve in asf ranje krajevnih cest,

— ureditev gasilskega doma, obenem dom krajanov in kjer im sedež organi in družbenopolit organizacije krajevne skupnosti se odvijajo vse prireditve. Pri do so nujno potrebna obsežnejša v ževalna dela in adaptacije, da lahko še bolj kot doslej služil po bam vseh krajanov. Pri tem raču tudi na soudeležbo skupnosti za stvo pred požari in kulturne skup sti. Precej del pa bodo opravili sami krajani s prostovoljnim de

— izgradnja oz. razširitev po pališč v Ligojni in na Lesnem b KS Drenov grič — Lesno brdo n lastnega pokopališča in se ta blem kot izredno pereč pojavlja vrsto let. Po daljših razpravah je ugotovljeno, da je še najbolj smo in racionalno, da se skupaj s KS gojna razširi pokopališče v Ligo za potrebe krajanov Lesnega b pa razširi pokopališče na Lesn brdu v sodelovanju s KS Horjul

— ureditev športnega igr Mladina si že dalj časa prizad urediti vsaj najosnovnejše pogoje športno dejavnost.

Po daljših razpravah je bil 10. 1981 ustanovni občni zbor, na ka rem je bilo ustanovljeno špor društvo »Dren« Drenov grič, ki organiziralo športno in rekreativ dejavnost na različnih področjih. ureditvi športnega igrišča pričakuje tudi soudeležbo občinske telesn kulturne skupnosti.

Z odločitvijo za uvedbo oz. pod šanje krajevnega samoprispevka referendumu, ki bo v nedeljo, dne junija 1981, bodo krajani Drenove griča in Lesnega brda pokazali sv pripravljenost za sodelovanje pri zreševanju skupnih ciljev v kraje skupnosti.

REZERVNI VOJAŠKI STAREŠINE

Preizkušajo svoje znanje

Rezervni vojaški starešine prav sedaj polagajo enega najpomembnejših obračunov iz svojega letnega programa. V vseh krajevnih organizacijah opravljajo redni letni preizkus znanja vseh rezervnih starešin. Na splošno letos na občinski konferenci ZRVS ugotavljajo, da je aktivnost v krajevnih organizacijah v porastu. Dober je bil odziv na vseh treh predavanjih. Obdelali so: osnovne značilnosti vojaško političnih odnosov v svetu in njihove možne smeri razvoja; politično, varnostno in gospodarsko situacijo v občini in s tem v zvezi opredelili konkretne naloge rezervnih vojaških starešin; oblike, metode in sredstva sovražnega psihološkega in propagandnega delovanja kot osnovne oblike specialne vojne, principe našega varnostnega organiziranja ter našega upiranja tovrstnemu sovražnemu delovanju. Uspešno so izvedli tudi občinsko orientacijsko tekmovanje s sodelovanjem OK ZSMS na OT-8. Rezervni starešine pa so sodelovali tudi pri obrambnih dnevih na osnovnih šolah.

Enega do uspehov je ekipa rezervnih vojaških starešin in mladine dosegla na tekmovanju letos januarja v Dražgošah. Naše moštvo je tedaj osvojilo drugo mesto.

Pred njimi pa je še kup nalog, ki jih bodo morali opraviti do konca leta. Najpomembnejša naloga je evidentiranje možnih kandidatov za vodstvo in organe OK ZRVS in sploh aktivnost v pripravah na prihodnje spomladanske volitve.

V Razorski dolini bo tudi letos za dan vstaje strelsko tekmovanje za »Kraguljev memorial« in nato tovariško srečanje. V nedeljo, 26. junija, pa bodo rezervni starešine imeli orientacijski pohod na Mali Jesenovec — sodeluje tudi mladina. Tedaj bo na Malem Jesenovcu odkritje spominske plošče in nato v »Dolgih talih« tovariško srečanje.

FRANC KRAJNC